І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 170. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 19-го ВЕРЕСНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 19, 1967 No. 170. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Понеділок, 18 вересня, 1967

В АМЕРИЦІ

КОЛИШНІЙ ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД М. НІКСОН в інтерву з Асосіейтед Пресс заявив, що ЗДА повинні розбудовувати протиракетну зброю, не зважаючи на кошти, бо ця країна повинна вести перед і в цій ділянці так само, як це діється в продукції далекосяжних ракет, де ЗДА ведуть перед у відношенні, як 2 - 1. Ніксон згадав, що в СССР поспішно розбудовують протиракетну зброю, і дехто твердить, що Москва вже випередила американців, які отягаються в цій справі, бо дехто не вірить в успішність протиракетної зброї. Ніксон закликає до пильної уваги в цій ділянці оборони, бо від неї може залежати перемога в найближчій війні.

ПРЕДСТАВНИК БІЛОГО ДОМУ признаечний на те, щоб в стейті Ню Гемпшир, де правибори кандидатів на президента мають відбутися 12-го березня 1968-го року, приготовляв підтримку для президента Джансона. Вістка про це є першим потвердженням того, що президент Джансон буде старатися про перевибір на теперішнє становище в найближчому році. В політичних колах пояснюють цей крок Білого Дому тим, що прихильники Джансона побоюються, щоб під час правиборів у Ню Гемпширі не було завелике число прихильників нюйоркського сенатора демократа Роберта Ф. Кеннеді. Кеннеді заявив, що не буде кандидувати в 1968 р., але нюгемпширська конституція дозволяє вписувати прізвища тих осіб, які самі не зголосили своїх кандидатур. Коли вістка ця появилася в пресі, представник Білого Дому її заперечив.

СВЕРДЛИТИМУТЬ ДІРИ НА ДНІ ОКЕАНУ, щоб ствердити теорію, що континенти на землі колись творили цілість, а пізніше вони були віднесені течією води на теперішні місця, і 71 відсоток землі залитий водою. Свердлення дна океанів мають почати в 1968-му році в 70-ох місцях на Атлантику і Пацифіку. Витягнені зразки землі з-під дна океанів можуть бути доказом на те, чи земля була колись цілістю, яку пізніше розділили океани. Цими дослідами керуватиме Океанічний Інститут Скриппса при Каліфорнійськім університеті. Початкові фонди виносять 5.4 мільйона долярів.

ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ В КАНАДІ В СЕРПНІ ц.р. становило 3 відсотки всіх робітних сил, що було найнижчим числом впродовж останніх дев'ятьох місяців. В половині серпня 247,000 чоловіків і жінок шукали праці, на 37,000 менше, як в головині липня ц.р. В липні відсоток безробітних виносив 3.5 відсотка всіх робітних сил. Але в серпні 1966-го році відсоток становив тільки 2.9 відсотка. На зменшення числа безробітних в серпні ц.р. мало вплив те, що значно збільшилося число затруднених у фармерстві.

У СВІТІ

ЄГИПЕТСЬКИЙ ВІЦЕ - ПРЕЗИДЕНТ І НЕДАВНІЙ ГОЛОВНИЙ КОМАНДАНТ ВІЙСЬК МАРШАЛ АБДЕЛЬ ГАКІМ АМЕР ПОКІНЧИВ САМОГУБСТВОМ, струївшись в своєму домі тоді, коли прийшли за ним вояки забрати його на переслухання. Амер був під домашнім арештом, після невдалої зміни військовиків проти президента Гамаля Абдель Нассера. Маршала Амера перевезли до шпиталю і там відратували його, але він узяв вже в шпиталі знову скриту в одязі отруту і помер на 47 році життя. В єгипетських в'язницях є десятки — а за деякими газетами тисячі арештованих, у зв'язку з прогрою в останній війні та опозицію проти Нассера.

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ГАМАЛЬ АБДЕЛЬ НАССЕР ЗАЯВИВ на недавній конференції арабських володарів в Хартумі, що він переконався, що ЗДА й Британія не давали Ізраїлеві ніякої активної військової допомоги під час війни у червні ц. р. Нассер закинув був тоді, після блискавичної ізраїльської перемоги, що ЗДА й Британія дали ізраїльській сухопільній армії летунську охорону. Нассер тепер буцім-то з'ясовував, що його змилив факт, що ізраїльські літаки налетіли на Синай від сторони Середземного моря, де була стаціонована американська Шоста фльота. Нассер буцім-то просив інших арабських лідерів, що є у добрих взаєминах з Вашингтоном, щоб вони допомогли у відновленні дипломатичних взаємин між ЗДА і Єгиптом, що їх Нассер зірвав був.

У ЧЕСЬКОМУ ЖУРНАЛІ „ЛІТЕРАРНІ НОВІНИ" У ПРАЗІ ПОЯВИЛАСЬ перша за комуністичного режиму стаття із звеличуванням засновника й першого президента ЧСР Томаса Масарика. Сталось це з нагоди 30-их роковин смерти Масарика, який помер 14 вересня 1937 на 87 році життя. Комуністи промовчують всіх лідерів демократичної ЧСР.

СУД У САЙГОНІ ЗАСУДИВ тамошнього адвоката Труонґа Дінь Дзу на 3-6 місяців в'язниці та гривну 27.711 дол. за видачу чеку без покриття та за нелегальне переведення до Америки 11.500 дол. Покараний твердить, що чек тимчасово не мав покриття, коли за переворот проти Нґо Дінь Дієма закрили йому були банкове конто, та що він узагалі з В'єтнаму до ЗДА грошей не переводив, а він заробив їх у ЗДА, де перебувають його діти у школах. Труонг Дінь Дзу був цивільним кандидатом на президента і дістав найбільше голосів, зараз після переможного ген. Нгуєна Ван Тієу. Засудження твердить, що це політична помста за його гостре критикування режиму.

У ЗАХІДНЬОМУ БЕРЛІНІ КОЛО 200 ЛІВИХ СТУДЕНТІВ ВДЕРЛИСЯ до будинку міської ради у протесті проти нібито „фашистської" політики посадника Західнього Берліну Гайнріха Альбертса, соціял - демократа, наступника Віллі Брандта, який став віце - канцлером Західньої Німеччини. Водночас названому посадникові демократичні кола закидають, що він занадто лагідно і невдачно поводиться супроти авантюр, спричинюваних лівими студентами, які називають себе звеличниками Мао Тсетунга.

ГОЛОВА АМЕРИКАНСЬКОЇ ДЕЛЕГАЦІЇ НА ЖЕНЕВСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ РОЗЗБРОЄННЯ ВІЛЬЯМ ФОСТЕР ЗАПОВІВ, що „в найближчих кількох тижнях" буде підписаний міжнародний договір проти поширення атомової зброї.

ІЗРАЇЛЬ ДІСТАНЕ ВІД АМЕРИКИ осінню цього року дві ескадрилі суперсонічних бомбовиків. Водночас ЗДА відновлять достави зброї Йорданії, спершу у формі достави запасних частин до доставленої вже зброї. З американського боку з'ясовано, що стримано поки що висилання до Йорданії обіцяних їй двох ескадрилів бомбовиків типу „Ф-104", бо Йорданці не мають пільотів ані механіків, що обслуговували б ті складні джети.

ЗДА вирішили розбудувати оборонну сітку проти керованих ракет

Вашингтон. — ЗДА після довгої дискусії вирішили розбудувати обмежену оборонну сітку своєї протиракетної зброї, щоб оборонитися проти китайських балістичних далекосяжних ракет, які могли б на початку 1970-их років надлетіти над ЗДА. Ця негуста оборона протиракетна сітка була б охоронною і проти припадкового або недозволеного владою СССР налету керованих совєтських ракет. Сподіваються, що секретар оборони Роберт МекНамара в понеділок 18-го вересня докладніше повідомить про це, промовляючи на зборах редакторів Юнайтед Пресс Інтернешенел в Сан Франсіско. Розміщення протиракетної зброї Ніке-Х не звернене проти СССР. Уряд ЗДА довго вагався розміщувати цю зброю, щоб не викликати перегонів у зброєнні із СССР. Та коли СССР вже має розіставлену протиракетну зброю, то і ця країна вирішила зробити це саме. На думку американських стратегів ця країна має 1.700 далекосяжних ракет, яких не могла б спинити совєтська протиракетна зброя. Ці малі оборонні сітки протиракетної зброї і тут і в СССР можуть бути обороною проти Китаю, в першу чергу. Деякі сенатори уважають, що це початок того, що ЗДА розбудують повну густу протиракетну оборонну сітку. Але Уряд заявляє, що це мильний погляд, бо в урядових колах уважається повну і певну оборону проти керованих ракет за непрактичну і недоцільну, бо неможливу.

Президент Джансон вихваляє покійного поета Карла Сендбурга

Вашингтон. — Президент Джансон несподівано з'явився на вшануванні пам'яті покійного славного поета Карла Сендбурга, який помер у віці 89-ох років. Це вшанування відбулося під пам'ятником президента Абрагама Лінкольна, біографію якого написав поет Сендбург. Президент у своїй промові сказав, що „вічно триватиме віра поета Сендбурга в людину, яку ми персоніфікуємо і називаємо американцями. Він знав, що в Америці все народжуються сильні люди. Тому шануймо його бажання і не дзвонім сумно після його смерти. Але заспіваймо пісню на його пам'ять, того сильного нашого співця". Крім Президента промовляли Марк Ван Дорен і поет Арчібалд МекЛіш. Сендбург помер 22-го липня ц.р. Присутня була і дружина покійного поета, пані Джансон із донькою Линдою та її нареченим капітаном Чарлзом С. Роббом.

Лондонська поліція звільнила схопленого большевиками студента

Лондон. — В минулу суботу 16 вересня ц.р. англійська поліція окружила на летовищі совєтський літак, який саме мав відлетіти до Москви, та звільнила одного молодого мужчину, який пручався і ставив спротив, коли якийсь мужчина й жінка тягли його силоміць до літака. Лондонська поліція повідомила, що вона дістала була того самого дня вранці повідомлення від свідка події, що якісь чотири мужчини силоміць втягли були на вулиці до авта одного молодого чоловіка, який кликав поліцію. Той свідок записав число автомобіля, який — як поліція ствердила — належав до совєтської амбасади. Поліція дістала теж відомість, що совєтським літаком має відлетіти в тому дні до Москви один молодий мужчина і стежила за тим літаком. Вона повідомила, що звільнений мужчина подав своє прізвище, як Володимир Ткаченко, та просив політичного азилю. Представник совєтської амбасади заявив, що Володимир Ткаченко — це студент з СССР, який студіював в Бірмінгенському університеті, захворів і треба було перевезти його до Москви на лікування. Коли поліція звільнила Ткаченка, то він — за ствердженням поліції — подібав на людину, задурманену якимись наркотиками. Совєтська амбасада признала, що Ткаченкові дали в амбасаді ін'єкцію „задля заспокоєння нервів". Британське міністерство закордонних справ викликало совєтського шарже д'аффер В. М. Васва і заклало перед ним рішучий усний протест проти поведення совєтських „дипломатів", які насильно схоплюють на вулиці людей. Большевики з свого боку закидають британським властям „незаконне" забрання з совєтського літака совєтського громадянина.

ВАСИЛЬ БОЙКО З ВІННІПЕГУ ПОЖЕРТВУВАВ 1000 ДОЛ. НА УКУ

86-річний пенсіонер, давній поселенець у Канаді, п. Василь Бойко з Вінніпегу, пожертвував із своїх збережень 1 000 дол. на потреби Українського Католицького Університету в Римі. Всі пожертви на УКУ на Вінніпежчині будуть передані 23 вересня ц. р. Митрополитові Кир Максимові на З'їзді українців - католиків, а Митрополит вручить пожертви в Римі Кардиналові Йосифові Сліпому.

Андрея Кейбіда з Нюарку — „Місс Союзівка" на 1968-ий рік

Союзівка, Кергонксон. 21-літня Андрея Кейбіда, донька відомих наших громадян Андрія і Евеліни Кейбідів з Нюарку, була обрана на „Місс Союзівку" на 1968-ий рік під час окремого фестивалю, що відбувся тут минулої суботи, 16-го вересня, після концерту, присвяченого 50-річчю Великої Української Національної Революції. До конкурсу на місце „Місс Союзівки" в 1968-му році ставало 14 наших дівчат-красунь і журі мало багато вагань, заки могло рішитися на вибір найкращої з найкращих. У склад журі входили: „Місс ЗДА" в 1964-му році Мішел Метрінко, „Місс ЗДА" в рр. 1965-66 Марія Рибчук, п. Іван Когут, інж. Мирослав Ломага та д-р Богдан Шебунчак. Організацію фестивалю та всієї процедури конкурсу і вибору заступив секретарка журі п. К. Стецюк. Крім „Місс Союзівки" обрано двох її дружок. Місця яких здобули 19-літня Оксана Кравс, дочка Степана і Олени Кравсів зі Сиракюз, а друге місце Івана Глушевська, дочка Івана і Олени Глушевських з Массачусетс. Новообраній Міс Союзівці надіслала з Голлівуду гратуляційну телеграму і букет квітів відома фільмова артистка українського роду, Сандра Ді, яка початково плянувала взяти особисту участь у фестивалі на Союзівці, але опісля професійні зайняття її в цьому перешкодили. Міс Союзівкою на цей 1967-ий рік була Рома Романюк, яка мала „останнє слово" на фестивалі з вибором її наступниці.

У Тант вимагає припинити бомбардування Північного В'єтнаму

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант, вернувшись з панафриканської „вершинної" конференції у Конго заявив на пресовій конференції в минулу суботу 16 вересня ц. р., що він не може вживати ніяких посередницьких заходів у справі замирення у В'єтнамі, поки ЗДА не припинять бомбардування Північного В'єтнаму. Коли Північний В'єтнам вимагає „безоглядного і остаточного" припинення бомбардування „і всіх інших ворожих дій," то У Тант заявив, що за його інформаціями — коли б ЗДА припинили свої налети проти Північного В'єтнаму на 3-4 тижні, то Північний В'єтнам приступив би до мирових переговорів. У Тант радив зважитися на такий риск — односторонне припинення бомбардування Північного В'єтнаму, з уваги на факт, що те бомбардування і так не виправдало стратегічних сподівань. Водночас він признав, що годі сподіватися, щоб Північний В'єтнам погодився на припинення з свого боку доставів до Південного В'єтнаму, бо там перебувають тепер коло 50.000 вояків Північного В'єтнаму, ото ж північнов'єтнамське командування не залишить їх на призволяще. У Тант виявив теж на тій пресовій конференції, що „співчутливі" до Північного В'єтнаму держави вислали вже туди своїх „добровольців": з американського боку завважено, що китайські й совєтські техніки та летунські пільоти й механіки давно вже перебувають у Північному В'єтнамі і це нічна новина.

День перед тим, у п'ятницю 15 ц. р., державний секретар Дін Раск заявив на своїй пресовій конференції, що він читав про нібито згадгідне становище Північного В'єтнаму щодо можливого замирення і нечає про згоду Північного В'єтнаму на посередництво Канади, але не має на це потвердження. Дін Раск звернувся з безпосереднім закликом до уряду Північного В'єтнаму, щоб той офіційним або приватним шляхом потвердив ті вістки, якщо вони дійсно правдиві.

У зв'язку з відкриттям 22-ої сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй у вівторок 19 вересня ц. р., приїздить до Ню Йорку совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико і американський амбасадор Артур Голдберг заповів, що він буде нараджуватись з А. Громиком у двох справах: можливостей замирення у В'єтнамі та замирення на Середньому Сході між Ізраїлем і його арабськими сусідами До того часу годі сподіватися будь-яких поважних змін у теперішньому стані тих проблем.

Американський журналіст Гаррі С. Ашмор виявив, що він, разом із другим журналістом Вільямом О. Беґґсом, з відома Державного Департаменту та після довгих розмов у Державному Департаменті відвідали були в січні ц. р. столицю Північного В'єтнаму Ганой і мали довгу розмову з президентом Го Чі Мінем. Ашмор закидає тепер президентові Джансонові, що той звів нанівець успішні переговори з Північним В'єтнамом, вислали безпосередньо Го Чі Міневі такого листа 2 лютого ц. р. який обезвартнив листа Ашмора з дати 5 лютого.

На воєнному фронті — американське летунство знову збомбардувало залізничий шлях і міст ледви за 7 миль від китайського кордону. Збомбардовано теж знову різні цілі в обширі порту Гайфонгу, за вийнятком самого порту.

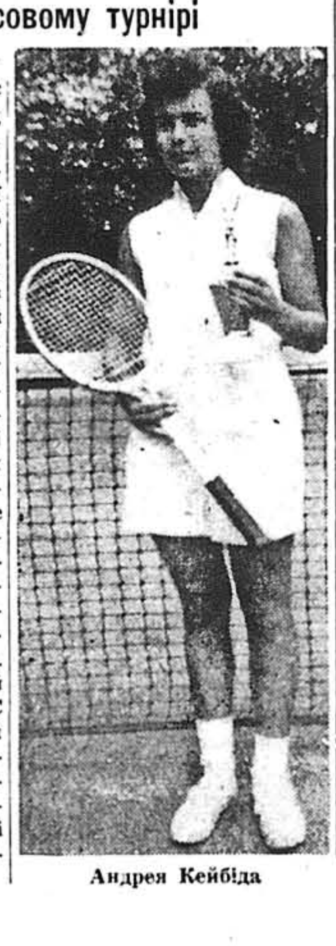
42 особи згинули з приводу футбольного матчу

Анкара, Туреччина. — У містечку Кайсері в Туреччині, за 165 миль на південний схід від Анкари, відбувалися футбольні змагання між місцевою дружиною та дружиною з мстека Сівас за 110 миль на північний схід. На змагання було коло 30.000 глядачів. В 20 хвилин після початку змагань, коли місцева дружина виграла „брамку", що її оспорювали прихильники другої дружини, прийшло до такої загальної бійки, що в ній згинули 42 особи й коло 600 було ранених. Бій перенісся з грища на вулицю, де учасники того бою вживали револьверів, ножів, пляшок з відламаними головками і т.п. зброї. Спокій приверну́ло військо.

● **Індія дістане від Америки** 1.300.000 пігулок і інших засобів, стосованих при свідомій контролі народин. Це перший такий транспорт в програмі американської допомоги Індії. В Індії не тільки існує свобода скидання плоду, але й дебатується урядовий законопроєкт про обов'язкове позбавлення плідности подружжя, що вже мають троє дітей.

Нова „Місс Союзівка" здобула перемогу також у тенісовому турнірі

Союзівка. Андрея Кейбіда, що була обрана на „Місс Союзівку" на 1968-ий рік, здобула також перемогу у тенісовому турнірі, що відбувся впродовж минулої п'ятниці і суботи, 15 і 16-го вересня, на цій оселі за першості у подвійній і мішаній грі. Турнір зорганізував Карпатський Лещетарський Клюб і ним проводив інж. Я. Рубель. Перше місце у подвійній грі чоловіків зайняли Зенон Яцків і Михайло Шияи, а у мішаній грі перше місце зайняли Андрея Кейбіда і Зенон Яцків. У подвійній грі юньйорів перше місце здобули Роман Ракочий мол. та Андрій Бураччинський. Уфундовані Союзівкою нагороди вручили переможцям заступниця головного предсідника УНС, Марія Душник, почесний член Головного Уряду УНС Роман Слободян, головний радний УНС Володимир Запаранюк та управителі Союзівки Володимир Квас і Данило Слободян. В турнірі взяло участь 22 пари змагунів.

Андрея Кейбіда

УНС ВІДЗНАЧИВ 50-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ ОКРЕМИМ ДНЕМ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, Кергонксон. — До багатьох імпрез, що ними в цьому році українці в Америці відзначають 50-річчя Великої Української Національної Революції та відновлення української державности, долучився й присвячений цій вікопомній події окремий „День Українського Народного Союзу", що відбувся на цій оселі минулої суботи, 16-го вересня. З цієї нагоди відбувся ввечорі того дня концерт, під час якого святочне слово виголосив один з найвидатніших співтворців подій перед 50 роками, колишній міністер земельних справ і опісля міністер фінансів та голова Ради Міністрів Директорії Української Народньої Республіки в 1919-му році, член Центральної Ради, яка проголосила Українську Народну Республіку, проф. Борис Мартос. Програму започатковано відіграниям американського і співом українського національного гимнів. Відкрив імпрезу головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, згадавши коротко про ті історичні події, яким вона присвячена та представивши двох приявних її провідних учасників — проф. Бориса Мартоса та члена Центральної Ради і генерального інспектора військ УНРеспубліки і товариша військового міністра та Головного Отамана Симона Петлюри, полковника Володимира Кедровського. Проф. Б. Мартос у своєму короткому слові пригадав Велику Українську Національну Революцію й тло, на якому вона розвивалася та закінчив закликом, щоб українці в Америці мали Україну не тільки на словах, але й в думках та серцях та були готові для неї працювати. Опісля Надя Бринь відчитала уривки Четвертого Універсалу Центральної Ради, а публіка, яка вщерть заповнила велику концертову залю „Веселки", відспівала „Не пора". У концертовій частині програми, якою проводив маестро Володимир Гентиш, виступила вперше на українській сцені оперова співачка, тепер солістка нюйоркського „Мюзік Гол" („Radio City") Орися Бала, відспівавши кілька оперових арій і, вкінці, з великим чуттям та майстерністю „Рушничок" Майбороди. Пані інженерова Яримович не одинока обтирала непрошену сльозу. Артистці акомпанював на фортепіяні проф. Юрій Цебрівський. Закінчили концертову частину програми виступи танцювального ансамблю при Осередку СУМА „Лиман" із Пассейку під мистецьким проводом Романа Стеткевича і під адміністрацією Ярослава Петиша.

Проф. Борис Мартос

Орися Бала

Українська громада в Ню Йорку підтримує СКВУ, закликає до цього інших

Ню Йорк. — Справа першого Світового Конгресу Вільних Українців, що має відбутися в половині листопада ц. р. у цій же світовій метрополії, була тут уперше предметом нарад спеціяльного громадського зібрання, що відбулося в неділю, 17-го вересня о год. 5-ій пополудні в приміщеннях Українського Народного Дому. Наради скликав місцевий Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій Відділ УККА під головуванням адв. Романа Гуглевича, який разом з іншими членами Управи Комітету: мґром Іваном Базарком, пані Катериною Пелешок і пані Іваниною Бенцаль був у президії нарад, у якій був й інж. Роман Гусаківський, голова Відділу УККА в Брукліні. Справи СКВУ реферували голова Організаційної Комісії Підготовного Комітету п. Йосип Лисогір та секретар Комітету Ігнат Білинський і член Комітету мґр. І. Базарко. У висліді інформацій та нарад схвалили одноцушно постанову дати Підготовному Комітетові для скликання СКВУ максимальну не тільки моральну, але й матеріяльну підтримку, закликаючи до цього і всі інші українські громади в Америці. На нарадах були приявні та взяли в них участь проф. Віктор Приходько і д-р Федір Мелешко, які брали активну участь у первісних спробах скликання Світового Конгресу Українців у 30-их роках. Тоді — як згадував д-р Мелешко — відбулося 26 нарад організаційного Комітету, але й на цьому закінчилося. Він радий, що хоч тоді не пощастило Світовий Конгрес відбути, але його ідею здійснює тепер новий Підготовний Комітет і він впевнений, що Конгрес буде історичною подією та принесе велику користь українській справі.

Подібні громадські зібрання в справі СКВУ запляновані на найближчий час і в інших більших українських громадах.

Під час нарад в Ню Йорку приявні склали на цілі СКВУ кругло 1.000 дол., при чому 500 дол. пожертвували з місцева кредитівка „Самопоміч" та її працівники.

„Тризуб" здобув чергову перемогу

„Тризуб"-Філядельфія переміг вислідом 4:0 дружину „Флаєрс" з Балтімору у мистецьких змаганнях Американської Футбольної Ліги, які відбулися в неділю 17 вересня ц.р. у Балтіморі. Ворота для „Тризуба" здобули: Полета — 2 і Пассаті та но змагун Гіменез — по 1.

„Чорноморська Січ" Нюарк програла мистецькі змагання Американської Футбольної Ліги з командою „Тайґерс" із Бостону вислідом 0:2 (0:0). Змагання відбувалися на високому рівні із рівними шансами для обох дружин. Противники мали більше щастя та здобули голи в 59 і 87 хвилинах.

Український Спортовий Клюб, Ню Йорк, програв змагання Великої Десятки Німецько - Американського Футбольного Союзу вислідом 0:2. Змагуни УСК-у заграли слабше, як звичайно.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сиги і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Пам'ятаймо про Листопад!

Листопад — це, можна б сказати, український патріотичний місяць. З ним бо зв'язані такі світлі події в новітній історії України, як проголошення Української Народної Республіки Третім Універсалом у 1917-му році, прямим і безпосереднім наслідком якого був Четвертий Універсал і проголошення ним повної незалежности та суверенности тієї Республіки 22-го січня 1918-го року. В тому ж 1918-му році був і Перший Листопад — встановлення волею і силою автохтонного населення української влади в Західній Україні, що попередило найсвітлішу подію в нашій історії: Акт Злуки всіх українських земель в єдиній суверенній соборній та народоправній українській державі 22-го січня 1919-го року.

Від того часу пройшло вже багато листопадів. Багато пожовклого листя впало за той час з дерев, багато українців віддали своє життя за ті ідеали, що зв'язані з листопадовими подіями над Дніпром і Дністром. І саме тепер, у цей п'ятдесятий листопад, що надходить, і всеціло під знаком листопадових ідеалів відбудеться ще одна історична подія: перший Світовий Конґрес Вільних Українців!

Не багато часу відділяє нас уже від цеєї події. Ще тільки вісім тижнів. Але їх вистачить на те, щоб усі ми, вся наша велика, вільна українська громада до цієї події відповідно приготовилася, відповідно до неї наставилася.

Ідея такого Конґресу захоплювала не тільки провідників українського життя у вільному світі, але й найширші маси українських поселенців вже від багатьох-багатьох років. Вістки і думки про такий Конґрес скріплювали давні та викликали нові надії й серед українського народу „на нашій, не своїй землі". Це нічого що під час практичної підготови до цього нашого нового Листопада ми часом розгублювались у дрібницях, довгими тижнями й місяцями сперечалися за партикуляризми. Ми ж бо тільки люди, а великі справи складаються з багатьох малих.

Звичайно буває так, що все велике народжується серед трудноців, що чим більша мета, тим довший і труднiший шлях до неї. Шлях до Світового Конґресу Вільних Українців уже промощений. Правда, тут і там ще трапляються перепони і ми завжди мусимо рахуватись з новими. Ми ані на хвилину не сміємо забувати, що не тільки ми самі змагаємо до своєї мети, але до до своєї мети змагає і наш ворог. А його мета ясна: перешкодити, щоб ми не дійшли до нашої. Ворог має свою стратегію, куди більш рафіновану, ніж ми здаємо собі з цього справу. Немає жадного сумніву, що — наприклад — увесь характер і перебіг влаштованого в минулому місяці Спеціяльного Дня так званої Української Радянської Соціялістичної Республіки на Всесвітній Виставці в Монтреалі мав своє відношення до Світового Конґресу Вільних Українців. Факт, що на недавньому зібранні українських „проґресистів" в Ню Йорку спеціяльну увагу віддано саме нашому Світовому Конґресові має теж свою вимову. Ще багато дечого може статися і за тих вісім тижнів, що відділяють нас від Конґресу. Але жадні наші внутрішні перешкоди, ані навіть найбільш рафіновані затії ворога не страшні, коли всі пам'ятатимемо про Листопад, про той Листопад, що був у минулому, і про той, що до нього зближаємось. Сьогодні, безпосередньо перед цим нашим новим Листопадом, ми мусимо пам'ятати про дві головні справи: про нашу велику мету і про нашого ворога. Ми мусимо докласти всіх зусиль, щоб наш перший Світовий Конґрес Вільних Українців в листопаді цього року відбувся в дусі тих Листопадів, що записані золотими літерами в нашій історії з-перед п'ятидесяти років.

Пам'ятаймо про Листопад!

На поклін у Москву

За Батия мусіли голови громад не лише платити данину, а й іти до великого хана на доземний поклін. Хто не хотів уклонитись, тому зрубували голову.

В такому становищі перебувають нині Україна та інші неросійські республіки в московсько - совєтській імперії СССР. З нагоди „Днів України" в Москві, київська преса зрікається вже навіть власної столиці, заявляючи, як пише „Молодь України" з 12 вересня: „Сьогодні в столиці Батьківщини — зореносній Москві"; або: „Москва! Де б не працювали радянські люди, найкращими почуттями линуть вони до столиці нашої Батьківщини" . . . Театри, опера, танці, пісні УССР — все це буде показане москвичам з розрахунком, що приблизно половина репертуару стосується тематично України, а половина — Росії або ж совєтської мішанини. „Наша республіка складає відповідальний екзамен у столиці нашої Батьківщини", після того, як такі самі „екзамени" з вірнопідданства у Москві вже склали різні „республіки" Закавказзя, Азії, Прибалтики... Українські актори показуватимуть у Москві п'єси, скеровані проти „буржуазних націоналістів", підмальовані „документальні кінофільми", новий фільм Київської студії „Десятий крок" про боротьбу в Україні большевиків з „українськими бандами" в 1919-20 роках, екранізацію роману А. Головка „Бурян" — про винищування в УССР т. зв. куркулів, при чому, „Молодь України" підкреслює, що „минуле у тому фільмі звучить сучасно" . . . До якого низькопоклонства мусять вдаватись українці, показує факт, що навіть історичну патріотичну пісню „А ми тую червону калину" — приклеєно до . . . 1939 року в картинах якогось маляра, що ілюструють сцену, як „гуцули цілують визволителів червоної армії" . . Відомий тут з виступів на ЕКСПО Пьотр Тронько виступив у Москві в ролі дресованої папуги, сотий раз цитуючи Леніна, мовляв, „при єдиній дії пролетарів великорусскіх і українських Україна можлива, без такої єдности про неї не може бути й мови"! . .

В той час, як у Москві проходять дні вимушеного ідолопоклонства, в Україні телевізійні станції за понеділок 11-го вересня передали для українського глядача майже 90% усіх програм з Москви російською мовою. Вже самий цей факт найвиразніше говорить про те, що насправді діється з колоніяльною УССР.

ДЕ ГОЛЛЬ У ПОЛЬЩІ

Аркашон, Франція. — Президент де Ґолль кілька разів відкладав свою подорож до Варшави. Останньою перешкодою була війна між арабами та ізраїльтянами.

Французька преса й радіо дають багато інформацій — політичних, господарських, історичних і побутових — про зв'язки між Польщею і Францією. Згадують Генрика Валюа, що був вибраний на польський трон, а коли довідався про смерть свого брата Карла IX, що сидів на французькому троні, то зараз утік із Польщі, щоб стати королем у Франції.

Оповідають французькі газети і про „Марисеньку", дружину гетьмана коронного Яна Собєського. Король Франції Людовик XII сприяв виборові Собєського на польський трон, бо сподівався, що він буде вести політику, згідну з інтересами Франції. Але король Ян, хоч був одружений з французькою дамою, пішов своїм шляхом. Польське військо (йому на поміч прийшли також запорожці — Міліція Ферокс, як писали сучасники) вирушило під командою Собєського на поміч австрійцям проти турків. Так 1683 року урятовано Відень для австрійського монарха, проти якого вів війну Людовик XIV у союзі з нехрещеними турками.

Свою політичну програму щодо Польщі й Німеччини де Ґолль проголосив ще в 1959 році, коли його вибрано на пост президента Франції. Він мав відвагу сказати своєму союзникові в НАТО — німцям гірку правду: програна війна вимагає жертв від переможеного. Факт „згону" німецької людности з територій на сході від Одри - Нісси (хоч це сталося внаслідок рішення урядів ЗДА, СССР і Великобританії, без участи Франції) лишається і з цим німцям треба примиритися.

Де Ґолль не раз пропонував німецькому урядові бути посередником у вирішенні польсько - німецького та німецько - російського спору, щоб довести до мирових договорів на Сході Европи.

Довгий час уряд Західньої Німеччини плекав ілюзію, що західні великодержави, зокрема ЗДА, примусять Москву та її „народні демократії" „відкотитися назад", і Німеччина зможе вернути собі хоч би частину втрачених територій на Сході. Це була мрія без ґрунту. Ні одна велика держава в світі не заінтересована робити німцям такий подарунок. Найменше Франція, що мала на своїй території німецького окупанта в першій і другій світових війнах.

Що є певне в політиці де Ґолля на Сході Европи — це його бажання довести до об'єднання двох німецьких республік — Федеративної із столицею в Бонні і „демократичної" із столицею в східньому Берліні. Це не тільки інтерес самої Франції. В цьому заінтересований цілий світ.

Адже ж силою відділена від Німеччини і „совєтизована" частина німецької території з назвою „Німецька Демократична республіка" під диктатурою комуністів — це джерело неспокою і конфліктів, що загрожує мирові в Европі та в цілому світі. Після програної війни і змарнованих надій німці будуть раді, що 17 мільйонів їхніх земляків визволяться від комуністичного режиму і житимуть у вільній державі — федеративній республіці. Цим була б вирішена також проблема Берліну, в якому її досі перебувають як „символ перемоги" залоги чотирьох держав, що розбили Гітлера.

І, можливо, навіть у Москві зраділи б з приводу такого вирішення „німецького питання", бо Кремль — має свої великі турботи в Азії і на китайському кордоні. Не лежить в інтересі Москви мати напоготові свої 20 дивізій у Східній Німеччині і бути ґарантом „берлінського муру".

В Москві знають, що теперішній режим у Польщі зостанеться вірним сателітом Кремлю і після мирового договору з Німеччиною. Але покищо ненависть і недовір'я поляків до німців надто глибокі і Гомулко воліє мати діло із слугою Москви Ульбрихтом, як з німецьким державником Кізінґером.

Viator

Цинічна заява Яноша Кадара в Будапешті перед „різниками Будапешту"

Будапешт. — В присутності Л. Брежнєва, Косиґіна та інших совєтсько - московських представників, „різників Будапешту", які посилали совєтську армію розстрілювати повстанців за свободу Угорщини, — перший секретар ЦК камуністичної партії Угорщини Янош Кадар виголосив 7 вересня довгу промову характеру сталінських часів. Я. Кадар сказав: „Дехто лякає малі соціялістичні та несоціялістичні країни, що вони опиняться в залежному становищі, суверенність їх буде поставлена під загрозу, якщо вони торгуватимуть з Радянським Союзом або встановлять з ним співробітництво в будьякій іншій галузі. Історія уже не раз довела, що будь-яка мала країна поставить свою незалежність під загрозу або взагалі втратить її, якщо в економічному або воєнному відношенні віддасться на волю імперіялістів. Але незалежність і суверенітет будь-якої малої країни, в тому числі і Угорщини, будуть міцними й надійними саме тоді і в такій мірі, в якій мірі її міжнародним партнером буде Совєтський Союз, що з повагою ставиться до суверенітету, незалежности та рівноправности кожної країни"... Легко уявити обурення десятків тисяч угорських родин, сини й доньки яких загинули в боротьбі під час угорського повстання, або перебувають тепер далеко поза межами угорської маріонетки Москви.

Мирослав Семчишин

ЯК ЗБЕРЕГТИ УКРАЇНСЬКУ МОВУ В АМЕРИЦІ

(4)

І з цим явищем т. зв. мовної асиміляції мають дуже часто діло, наприклад, українці, замкнені в різних історичних умовинах далеко в гущу етнографічну російську, або українці, що все життя проживали й працювали в польськім етнічнім морі.

А тепер розглянемо дві проблеми, дуже близько між собою пов'язані —

Вивчання мови з позиції учня і навчання мови з позиції вчителя

Першою аксіомою в процесі науки мови є те, що така наука найкраще, найуспішніше проходить в умовах збірного навчання, а не індивідуального. Значить, кляса була і є найкращим для того місцем.

Теорій навчання взагалі, а мови зокрема — чимало, і багато з них уже перестарілі. Від теорії беґевіористів (20-их рр. нашого ст. — теорії, спертої на психології людської поведінки) аж до загальноприйнятої в останньому часі психології о с о б о в о с т и (з нім. мови: Ґештальтпсихольоґі) методи навчання багато скористали. І, користуючись цими досягненнями, беремо під увагу не тільки суть і розмір навчального процесу, тобто предмет і його ціль, але також вік учня, його бажання вчитись і його здібності сприймати та засвоювати матеріял. Значить, не тільки вольові чинники беремо до уваги, але й інтелектуальні якості учня.

Пригляньмося тепер, яку ціль має вивчання мови? Не іншу, як створення і передачу цілого ряду звичок. Бо замало учневі пізнати мову об'єктивно, „зверху", замало пізнати її головні функції, йому, учневі, треба стати суб'єктом тієї мови, навчитися нею володіти, вповні засвоїти її. Бо інакше все те, чого він навчився, він забуде, якщо те, що вивчив, не стане його духовою власністю, часткою „я". І тому, поки приступити до навчальної дії, до самого процесу науки мови, слід собі відповісти на основне питання: чого ми вчимо (чи хочемо навчитись): самої мови, як такої, чи може суми вказівок і правил про мову?

В першім випадку учень мусить забути будь - яку іншу мову, що її він уже встиг засвоїти, і мусить себе наставити на нові мовні звички, на нові зразки — нової мови. Він мусить наставити себе на зовсім іншу, „мовну ситуацію" і до неї відповідно пристосуватись. Коротко — він мусить пристосувати до цієї нової мови (і вимови) свою артикуляційну базу, тобто ввесь свій мовний апарат.

В другім випадку, коли учень вивчає другу мову зі становища правил про неї і пізнаватиме її форми та функції, він буде з-правила послуговуватись першою, яку вже досі засвоїв, буде на неї орієнтуватись, буде порівнювати цю другу мову з першою, і все пояснювати собі в дусі тієї мови, яку добре знає. А такий шлях ніяк не заведе до практичного оволодіння другої мови, навпаки, він його сповільнює - гальмує.

Але треба признати, що, вивчаючи другу мову, важко, і то дуже, зовсім забути першу (скажім, рідну), бо важко її зовсім виелімінувати зі свідомости учня. Вона ж, ця перша мова — існує не тільки в свідомості, але й в підсвідомості і на неї наставлені всі його мовні органи, вся готовість до будьякого вислову. Учень, сприймаючи другу мову, не є ні в фізичній, ні в психічній спроможності забути першу мову, яку краще знає (бо від дня свого мовного існування). Яка ж тут розв'язка?

Вона у своєріднім к о м п р о м і с і, в своєрідній к о о р д и н а ц і ї, яка власне зумовлює процес сприймання і засвоєння другої мови на базі першої, вже відомої. І з самого початку учень відіграє подвійну ролю: слухача, тобто того, що слухає, і мовлянина — того, що говорить. І тут маємо діло з подвійним процесом: процесом с л у х а н н я і другим, паралельним — шляхом наслідування — п о в т о р ю в а н н я і з а п а м'я т о в у в а н н я.

Очевидна річ, учень спершу більше слухає, як запам'ятовує. І той власне процес відбирання (сприймання) вислуханого і передавання при рівночаснім процесі зберігання в пам'яті є і найбільш основним у вивчанні мови взагалі, а другої зокрема.

Цю процедуру вивчання мови учнем слухово - звуковою методою можна схарактеризувати ось такими головними правилами:

1. Учень може чути тільки ту мову, яку вивчає (не повинен чути іншої).

2. Він більше слухає, ніж говорить.

3. Він повторює тільки те, що зачув.

4. Він читає тільки той матеріял, який перед тим вивчив вимовляти.

5. Він пише тільки те, що вивчив, читаючи.

6. Він аналізує (якщо це взагалі необхідне) тільки те, що почув — що повторив, що прочитав - написав і вивчив, тобто тільки те, що вже а к т и в н о засвоїв.

А чого учень н е с м і є робити?

1. Вивчаючи другу мову, не сміє користуватися першою, яку добре знає і якою володіє, отже, наприклад, англійською.

2. Не сміє вивчати напам'ять англо - українських рівнозначників, т. зв. ідіомів і т. п.

3. Не сміє перекладати з мови, яку знає, на мову, яку вивчає.

(Далі буде)

Читайте українські книжки і газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Данилюк

ЗВИЧАЙНА АСПІРИНА

Аспірина — це давній лік, що в таких чи інших формах вживається проти багатьох недуг, а зокрема для поборювання таких симптомів, як болі, гарячка, деякі запальні процеси і т. д. Це форма саліцилової кислити, відомої своєю дією вже в старих часах.

Саліцилову кислоту, а в тому числі й аспірину лікарі приписують, наприклад, при ревматизмі, при гострому запаленні суглобів або т. зв. ревматичній гарячці. В цих випадках її приписують навіть дуже високими дозами, близькими до токсичної дії. Її п'ють при болях голови, її дають, щоб збити гарячку, як заспокоюючий засіб, наприклад, на сон.

У щоденному вжитку, мабуть, нема поширенішого ліку. До речі було б згадати, що всі реклямовані, як ніби то один кращий від одного ліки для заспокоєння болів голови, суглобів, плечей, навіть „нервів" — всі вони мають в основі ту саму саліцилову кислоту, або аспірину, або споріднену з нею форму.

Якщо при хронічних артритах лікар приписує аспірину або якийсь споріднений з нею лік, це не значить, що цей лікар „старомодний". Хоч сьогодні є чимало інших ліків проти цих недуг, все ж саліцилова кислота залишається одним з найліпших засобів, який до того ж спричиняє найменшу кількість побічних дій і шкоди.

Однак, ця ж сама „звичайна аспірина" може бути й небезпечним ворогом, зокрема для малих дітей. Зависока доза аспірини може викликати і в старших людей дуже прикрі забурення, а коли її вживати довгий час навіть може спричинити деякі забурення в крові.

Найчастішими жертвами аспірини бувають діти, особливо малі, коли заживають велику кількість т а б л е т аспірини дитячої ф о р м и, що звичайно смакує як цукерки. В ЗДА кожного року вмирають сотні дітей від затруєння аспіриною.

Аспірину треба тримати замкненою в аптеці, і коли трапиться, що дитина сама заживе більшу кількість аспіринових таблет — негайно повідомити лікаря. Токсичність аспірини є високою, затруєння швидко поступає вперед, і чим скорше буде дана допомога, тим кращі успіхи в рятуванні життя дитини.

Доза аспірини для дітей — один американський „ґрейн" (приблизно 60 міліграмів) на один рік віку дитини. Дитячі таблети мають звичайно один і чверть „ґрейна", значить — одна таблета на один рік життя, не частіше, як кожних чотири години. Для дворічної дитини — дві таблети, п'ятирічної — п'ять і т. д. — це найвища доза, яку батьки можуть давати самі, хібащо лікар зарядить інакше.

Вже потрійна доза аспірини вважається шкідливою.. Якщо, наприклад, дворічна дитина випадково заживе шість таблет — це вже може викликати симптоми затруєна. Більша кількість, наприклад, 10-15 таблеток аспірини для дворічної дитини, може бути смертельною дозою. Варто згадати, що таблета аспірини для дорослих дорівнює чотирьом дитячим.

Тож аспірина добра річ у домашній аптеці, її можна при всяких потребах уживати, але коли раптом із аптечки зникла більша кількість таблет — перевірте негайно дітей, щоб цей благородний лік не став найлютішим ворогом.

НОВА НАДІЯ ГЛУХИМ

У старі часи люди, які з тих чи інших причин оглухли, не мали ніякої надії на повернення слуху. Новітніми часами почали щораз більше вживати слухових апаратів. А останнім десятком років спеціялісти від недуг вуха, зокрема в ЗДА роблять дуже цікаві хірургічні операції з прекрасним результатом.

Однак, ці операції можна робити не при кожному випадку глухоти, зокрема глухоти, спричиненою пошкодженням слухового нерва. Пошкодження або втрата слухової оболонки, пошкодження інших частин середнього вуха надаються тепер для поправлення, а часто й для повного повернення слуху. Отже, глухому ніколи не зашкодить перевірити у лікаря - фахівця можливості.

Чи не найцікавішою операцією, яка повертає слух людині, є створення нової слухової оболонки. Цю нову оболонку хірург - спеціяліст робить з надзвичайно тоненького нашкірка пацієнта, вшиваючи його на місце пошкодженої чи втраченої.

Операція надзвичайно складна і її проводять під побільшуючими склами, але пацієнти її дуже легко переносять. Наслідки часами більше, як імпонуючі, вже не кажучи про великий психологічний вплив на людину, яка, не чуючи роками, раптом стає повноцінною одиницею.

Сьогодні вже немає в Америці майже ні одного більшого міста, де б не було фахівців, що засвоїли собі техніку таких операцій.

ЩОСЬ ЗАЛЕТІЛО В ОКО?

На вулиці або під час праці в приміщенні, буває щось залетить в око. Воно тоді починає сльозити, пече болить, за деякий час стає червоним; повіки напухають, починає боліти голова.

В таких випадках часто людина помагає собі сама. Вона знаходить порошинку на слизовій оболонці ока, виймає її, промиває око — і все гаразд. Але буває справа складніша: порошинка, зернина піску або часточка ме-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(56)

Спільний плян вироблено швидко. На охорону Буці піде малий відділ, щоб наполохати калмиків із поляками, охоронити село, а також зв'язати їх, щоб не надумались перекидатись на Антонівці і Стіжок. Поручник Журба піде цілою сотнею на Стіжок і обстріляє німців, щоб загородити їм дорогу в ліси і наполохати їх назад на дорогу через Лішню, якою вони й прийшли. Коли б німці вже вийшли зі Стіжка, Журба має піти поза Стіжком, лісовими горбками в сторону Лішні, але по другій стороні. Решта загону разом із хлопцями Крука має йти під Лішню, там окопатись і зустрінути німців на шляху, в засідці.

Три групи вирушили негайно. Та, що йшла на Лішню, була спільною групою хлопців Блакитного і Крука з загонів Хрона і Каменя. Сам Камінь залишився в таборі. По дорозі сотник Орлик іронічно спитав: „Хто ж із вас тепер буде командувати боєм?" Блакитний і Крук усміхнулись: Блакитний з Хроном візьмуть праве крило, а Крук ліве. Сотник Орлик має реґулювати . . .

Під Лішнею окопуватись не треба було. Там були старі окопи ще з першої війни, зразу попід сосновим лісом, з яких мов на долоні видно дорогу зі Стіжка на Лішню. Хлопці зірвали місток під Лішнею.

З боку Стіжка показалась отара худоби, яку гнали побиті до синього селяни. Вони її мали гнати до Білокриниці, де стояв батальйон німців і шуцманів. Цю худобу хлопці завернули в ліс. Селяни дали додаткові інформації.

Німецька колона під'їхала, і коли її легкова машина зближалась до зірваного містка — Запорожець почав своїм „максимом". Він скосив офіцерів у тій машині і перейшовся по вантажних автах. Решта лінії відкрила рясний вогонь. Від німців, безперечно, було б залишилось мокре місце, якби не панцерне авто з гарматкою. Гарматка почала гримати по окопах і лісі. Наші хлопці, не дочекавшись, коли Журба заатакує німаків із другої сторони, бій припинили і відступили в ліс.

Жертв серед наших хлопців не було. Були лише два ранені, але легко. Один повстанець у шию — куля пробила тільки шкіру, а один в голову — куля ввійшла понад чолом, пройшла під шкірою і вилетіла понад вухом. Дещо крови зійшло і він зомлів, але ще того вечора їв вечерю при ватрі.

Журба надійшов із другої сторони, але запізно. Німці вже поїхали, забравши своїх побитих і ранених. Оповідав Журба, що по дорозі стояла калюжами кров. Питали селян, чи щось бачили. Якийсь молодий парубок підглядав із садку, як німці підбирали своїх побитих, і казав: „Кидали їх, як колоди, на авта. Я нарахував шістдесят, дід Ониско каже, що вісімдесят" . . .

На другий день розвідка з Білокриниці донесла, що німці поховали сімдесят шість, а біля тридцяти відправили у військовий шпиталь . . .

Перемога була, але Стіжок згорів.

Це той самий Стіжок, де колись був замок, який згадується у літописах ще з XII століття, якого згадує часто Галицько-Волинський літопис. Це той самий Стіжок, якого, правдоподібно, не міг узяти Батий, так само, як Крем'янець, хоч докладних даних про це нема. Його розібрали на вимогу Бурундая, але згодом знову збудували.

Тут пробували поляки робити розкопи, але дуже швидко припинили, ще й засипали те, що розкопали. Це виглядало дивним. А селянські діти іноді приносили відламки старовинної зброї, кусники мальованого посуду. Один селянин виорав якийсь залізний рукав і клявся, що за десять корів не виміняє. Казав, що дооретьтся ще до такого, яке докаже всім, що вся ця земля його, а панські ліси треба народові передати . . .

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 22-го ДО 26-го ТРАВНЯ 1967 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

8.

VI. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ РАДИ

Звіт головного радного Володимира Запаранюка

(Продовження)

Свою працю для УНСоюзу я розпочав в 1950 році, як рекордовий секретар 58-го Відділу, а один рік пізніше був вибраний фінансовим секретарем 484 Відділу, в часі його заснования. Ці обов'язки виконую по сьогоднішний день. За той час 484 Відділ добився тих успіхів, що має право вибирати двох делеґатів на союзову конвенцію. В останній конвенції брав участь, як делеґат від 484 Відділу по п'ятидесятидвох роках в перше католицький священик о. Богдан Смик. За те конвенційні делеґати нагородили о. Богдана Смика почестю, вибираючи його на голову виборчої комісії майже одноголосно.

Перебравши обов'язок головного радного, я старався поширити працю на цілу ютицьку округу та виконувати всі доручення Головного Уряду УНСоюзу. В окружнім Комітеті Відділів УНСоюзу де виконую обов'язки голови округи вже третій рік, коли то мене вибрано головою на місце Івана Пігуляка зі Сиракюз, який під цю пору являється почесним головою округи.

З доручення Головного Уряду, в звітовому часі я відбув подорожі до Амстердам, Вотервліт, Боффало, Рочестер та Обирн, Н. И., в цілях, які в дальшому будуть сказані.

17 вересня 1966 р., в перше після мого нещасливого випадку дорогового руху, що стався 7 липня тількищо переребравши урядування головного радного, побував я на Союзівці під час Союзового Дня та вибору місс. Союзівки. На другий день, в товаристві д-ра Падоха ми відбули подорож до Амстердаму на Франківське Свято, яке улаштував 266 Відділ УНСоюзу. Головним промовцем на святі був д-р Падох.

23 жовтня, як представник УНСоюзу я взяв участь в 50-літнім Ювілеї 58-го Відділу в Ютиці. Того ж самого дня відбулися організаційні збори Окружного Комітету Відділів ютицької округи. Головну промову на бенкеті з приводу 50-ліття 58-го Відділу й на окружних зборах виголосив запрошений в тій цілі д-р Я. Падох.

30-го жовтня, як представник УНСоюзу я взяв участь в організаційних зборах Окружного Комітету Відділів з осідком в Трой, які відбулися в Вотервліт. На зборах мав я головну доповідь на організаційні теми. В результаті присутні представники Відділів Округи зобов'язалися доповнити свої квоти призначені у конвенційнім році.

5 і 6 листопада взяв я участь в організаційних зборах Окружних Комітетів Відділів УНСоюзу в Боффало і Рочестер, в товаристві д-ра Падоха. Це була моя перша поїздка, як головного радного для обзнайомлення нового союзового терену, познайомлення з новими Відділовими урядниками та відвідання давних знакомих довголітніх урядників відділів.

12 листопада, як представник УНСоюзу взяв я участь в бенкеті з нагоди відзначення 55-річчя членів при 38-му відділі в Обирн. Під час бенкету виголосив я головну промову до понад 300 присутніх гостей та вручив 5 золотих союзових годинників членам, які були 55 або й більше літ в Союзі.

Ставши головним радним, першим моїм кроком було знайти знайомство в місцевій американській пресі; що до певної міри мені вдалося, бо вже 16 липня 1966 р. появилася на едіторіяльній сторінці „Ютика Обсервер Діспеч" моя стаття про Тиждень Поневолених Націй,, а 1 листопада появилась стаття про 1-ий Листопад на тійже сторінці названого часопису. Уважаю, що це був мій найбільш відважний крок, бо до американської преси не легко дістатися.

Поза працею для УНСоюзу, входжу в систему праці УККА, Визвольного Фронту, комбатантських і церковних організацій. Якщо маю числити за успіх моєї праці для добра УНСоюзу та української взагалі, завдячую тим, що співпрацювали зі мною.

Звіт головного радного Дмитра Попадинця

Достойний Пане Президенте!

Вельмишановні Пані і Панове члени Головного Уряду Українського Народного Союзу!

Дозвольте мені, оце вперше, за моїх понад 18 років праці на союзовому організаційному полі, а від року часу, як члена Головного Уряду, прозвітувати перебіг моєї праці на союзовому фронті Сходу Канади перед Вами, і всім членством УНСоюзу.

Щоб бути добрим союзовцем треба вперше бути добрим і успішним національно-громадським працівником. І так воно й є бо я із ранньої молодості безперервно працюю на багатьох відтинках нашого організованого життя. Як професійний кооперативний працівник силою обставин пов'язував я на своїй організаційній праці все те, що прямувало до нашого всесторонього розвитку. На Рідній Землі, в таборових умовинах і тут в Канаді я ще й на мить не переривав тієї праці а навпаки в ряди-годи поширював її.

Із забезпеченевою формою господарки запізнався я при вивчанні науки економії а зокрема науки про кооперацію. Практично я був членом „Карпатії", забезп. кооп. на життя і співпрацював із „Дністер"; забезп. кооп. від вогню, крадежі, вломів і стихійних нещасть та інше у Львові.

До УНСоюзу належу з сім'єю від четвертого місяця нашого побуту в Канаді. По році часу стаю рекорд. секретарем а по двох головою першого Відділу ч. 473 і в 1954 році приїхав я на 23-ту Конвенцію із двома іншими делегатами, як один на двох з ново-прибулих канад. делеґатів, всіх нас було тоді аж 33-ох.

В тому році ми зорганізували Окружний Комітет, відзначили 60-річчя „Свободи" і Батька-Союзу й продовжували нашу діяльність на бажання Головної Екзекутиви для координації праці, бо союзове членство і відділи зростали.

Та прийшов час, як і з-рештою в житті буває, що я по 5-ти роках головування та по семи роках побуту у відділі перейшов до 434-го Пластового відд. і зачав з св. п. секретарем і моїм попередником головним радним, Богданом Мельником розрабляти цей молодий відділ із кільканадцяти членів, щоб на 25-ту Конвенцію прибути в двійку делеґатами і повернутись з мандатом головного радного вперше в союзовій історії Сходу Канади.

Нестало Богдана, його пост перебрала його дружина і на останню 26-ту Конвенцію я поїхав із новими організаційними показниками, які подиктували делегатам монтреальської округи висунути мою кандидатуру на пост члена Головного Уряду а Президія 26-ої Конвенції наділила мене золотою ювілейною відзнакою за здобуття 60 нових членів.

Зараз по Конвенції Загальні Збори нашої Округи повірили мені пост Голови Окружної Управи і всі ми пішли на організаційне пр'ю за новими членами.

В наслідок цього наша Округа здобула одне із трьох перших місць за перевиконння організаційного пляну на 190%. Ми, найменша числом поселенців округа, бо около 12 тисяч осіб, здобули 246 нових членів.

Дякував я на Річних Зборах Округи, а зараз із цього „клаптика України" я складаю мою щиру подяку, у Вашій Вельмишановні Пані і Панове присутності, всім членам Управи Окр. Комітету, членам Окр. Ради, і членам Управ і Контр. Комісій всіх Відділів нашої Округи за їх щиру і успішну працю. Рівнож дякую канадійським делеґатам за висунення і піддержку однозгідну і американським за перерішення нашої виграної вже в першому голосуванні ,а також дякую приятелям і друзям за активну допомогу здобути мені 75 нових членів і зайняти перше місце між відділовими організаторами.

Як член Головного Уряду я чувся в ролі амбасадора УНСоюзу, як делегат — гол. радний, я чуюся в обов'язках посла-члена кабінету з моєї виборчої округи і, як голова Округи ,я почуваюся в ролі амер. губернатора або канад. провінц:. прем'єра, щоб „воювати із федеральним урядом".

З тих форм моєї влади я мав багато і то прерізних інтервенцій, а саме: про перс. і гіпот. позички, згрошевлення поліс, перехід з відділів, переміну родів забезпечення, зміну спадкоємців, відповідальність за несвоєчасне вплачування премій-вкладок членами і консеквенції в разі смерти такого члена, про студентські стипендії, хворобові запомоги, акцидентові відшкодування, платні привіти і оголошення, з прерізних персональних і організаційних нагод. Про становище, чи насвітлювання „Свободою" різних подій, а зокрема в справі Патріярхату, оборони реліг. традицій і обряду. Ставлення членів Гол. Екзекутиви до справи IX Конґресу УККА, особиста поведінка репрезентантів УНСоюзу в акції за членами і т. п.

Рівнож члени Управ поодиноких Відділів в різних внутрішнього порядку справах звертались до мене за висненнями і рішеннями.

Я старався на всі ті справи відповідати і реаґувати так, щоб добро інтерпелянтів і Батька Союзу не потерпіло на престіжі і на організаційному стані.

Реасумуючи повище сказане я знайшов себе в ролі амбасадора але в екзилі, без мінімальних фондів, деколи й власним коштом, репрезентувати УНС на терені нашої Округи.

Ролю посла — а навіть і „гонорового члена кабінету" вважаю приватною справою і в міру моїх особистих матеріяльних можливостей стараюсь і старатимуся виконувати, бо як „безпартійний" політик на чиїсь фонди числити не можу.

Наша Округа одержала сто долярів на покриття бюджету, і я запевняю, що закінчимо наш господарський рік з надвишкою.

За звітний час я отримав 98 писем і вислав від себе 44. Хочу вірити, що річне засідання призначить кожному з нас певні суми на оплату секретарок, коштів канцелярії і репрезентації.

Справу лімузин-каделяків. і приватних шоферів пропоную залишити слідуючому річному засіданні по осягненні наміченої мети сто тисяч членів в 75-річчя Батька Союзу.

Звіт головної радної Анни Чопик

The Ukrainian National Association Convention held in Chicago in May of 1966 showed us Democracy in Action, and once again underscored the fact that only in a fraternal association such as ours as opposed to commercial insurance companies, are the members able to have their voices heard, whether in protest, criticism, or with suggestions to improve the present or future activities of the association. I attended the convention, and am most appreciative of the honor paid me by the delegates in selecting me to serve another term on the Board of Supreme Advisors.

Throughout the year, I have been actively engaged in the Boston and surrounding areas in building up the image of the Ukrainian National Association among our own people as well as among other fraternal associations. I also remembered our young members, by taking them to a Red Sox baseball game, as part of an activity of the New England Fraternal Congress. Our boys wore large UNA emblems on their shirts, and the day was a complete success as far as they were concerned.

On October 2, 1966, along with a group of officers of our various branches in the Boston area, I attended a testimonial banquet in honor of John Kokolski, our newly elected Treasurer. The banquet was well attended and reflected the great pride of the New England Ukrainian community in the success of their native son.

On November 20, 1966, the Boston Regional Committee arranged a meeting at St. Andrew's Orthodox Church Hall. Members of all branches were present, and Dr. Jaroslaw Padoch was the principal speaker. Our theme was how best we could enlarge our fraternal activities, and also organize more members during the coming year. I participated in the meeting. I also attended a banquet of the Parish of St. Andrew's Orthodox Church preceding our Regional meeting. Dr. Padoch was the principal speaker at the banquet also. In my address to the gathering, I called attention to a family in their midst in which four generations were members of the Ukrainian National Association, the Shefranski, David family.

The members are, Alexandra Shefranski, the great grandmother, Fred David and Sophie Shefranski David, the grandparents, their two children Michael David and Nacema McGinn, and the children of Michael David and Nacema McGinn. What is of particular significance is that Fred David is of Syrian extraction, and so loves the UNA that he holds an office in Branch 238.

On August 25th and 26th, 1966 I was present at Soyuzivka for the closing ceremonies of the Ukrainian cultural courses. I was particularly impressed by the reports of the students, and the fine program which they put on. However, I would like to inject a word of criticism. I would suggest that in the future all parents of students be invited to attend the banquet at the closing of the courses.

On August 27th and 28th, at the request of the Executive Board of the UNA, Mr. Hawrysh and I, represented the UNA at the Convention of the League of Ukrainian Catholics held at the Benjamin Franklin Hotel in Philadelphia. I was well received and was given an opportunity to extend the greetings from the UNA during the convention. The highlight of the convention to me was the tour of the Cathedral of the Immaculate Conception, which is truly a majestic expression of the dreams and aspirations of the Ukrainian people and a tribute to their faith and generosity. I was proud of the fact that our Association as well as its members so generously contributed funds so as to make the building of the Cathedral possible.

During the year 1966 I attended many meetings of the Executive Board of the New England Fraternal Congress in my capacity as a director of this Congress. In June I attended the semi-annual meeting which was held in North Falmouth, Massachusetts, and in November, I attended the annual meeting in So. Attleboro, Massachusetts. The November meeting was well atttended by many of our UNA members from the Rhode Island area, as well as from Boston. The insurance Commissioner of R.I. was presented ae well as the Deputy Commissioner from Massachusetts. These meetings are very productive and very worth while.

The Ukrainian National Association is a member of a national Ad Hoc Committee on the Genocide Convention. A Boston Branch of this committee, interviewed all the candidates to the United States from Massachusetts, and discussed the importance of the Genocide Convention. I represented the UNA at these various interviews, and we obtained very favorable reactions from the various candidates, and especially from the newly elected senator, Edward V. Brooke. While this is a little removed from the subject of insurance, the matter of ratification of the Genocide Convention is of extreme importance to the Ukrainian people, and our association again shows that it is interested and assists in all facets of Ukrainian life.

In December of 1966, I had the privilege of meeting with Mr. Didiuk in Boston. I arranged a meeting in my home and invited the secretaries from the Boston Branches to meet with him. We had an interesting discussion with him about organizing members, and he was able to arrange some visits with the secretary from Branch 357, Mr. Fedoriw, to prospective members.

At the request of our Vice Presidentess, I submitted articles to Svoboda for the Women's page.

In March 1967, I attended a meeting of the newly elected officers of Branch 238, and conducted an installation ceremony. At this meeting we discussed Veselka, and especially the English edition. It was the consensus of opinion that it would be advisable to have more English editions, and that an effort would be made to get subscriptions. Also, discussion was had as to the importance of members sending in or bringing in their monthly dues to the monthly meetings. They should not expect the secretary to advance her own money each month.

I attended various Ukrainian functions throughout the year, and did my best to be a worthy representative of the largest Ukrainian fraternal association in America.

Звіт головної радної Марії Демидчук

Високоповажані Пані і Панове Головні Урядовці УНСоюзу.

Точно минає рік, як сотки репрезентантів з усіх відділів УНС з'їхались до Шикаґа, Ілл. на Конвенцію цеї нашої всім нам дорогої і вельми заслуженої організації, де намічено дальші пляни праці і розвиток цеї української найбільшої установи в вільному світі. Ту працю припоручено передусім урядові, відтак секретарям відділів і очевидно делегатам конвенції .

Ми зїхались на річні збори УНС, щоб здати звіт і проаналізувати наші успіхи і невдачі. Тому, що сила кожної організації спочиває на членстві, то і УНС старається наполегливо своє членство збільшувати. В тій цілі Головна Канцелярія висилає безліч листів до своїх урядовців, і секретарів відділів, щоб вони при кожній нагоді старались тих членів здобувати. Я, як головна радна, за останній рік придбала до УНС понад 10 членів, а крім того заохочувла інших членів в відділі 293, особливо урядників до цеї праці. Як довголітня секр. відділу 293, полагоджувала справи зв'язані з працею секр. відділу. В тій праці а зокрема в організуванні членів, брала живу участь заст. предсідника УНС п-ні Марія Душник, голова від. Іван Ткачук і Андрій Данильчук, касієр і делегат на останню конвенцію. Ми при Божій помочі переступили третю сотню членства.

Позатим на припоручення Головного Уряду, я репрезентувала УНС в червні 1966 р., на посвяченні Святотроїцької Церкви в Ню Йорку, де сказала я коротку промову на тему: „Значіння наших церковних і світських інституцій поза межами України".

Дня 20 листопада я взяла участь в зборах відділів УНС Округи стейту Конектікат. На тих зборах, де були в більшості секр. відд. і делегати, я говорила загально про культурні і матеріяльні осяги УНС. Дня 30 березня, 1967 р., я взяла участь в Конґресі Братських Організацій, який відбувся в Ню Йорку. На тім конґресі я вислухала звіти урядників, з яких дізналась про трудноці, які братські організації мусять поборювати.

В неділю, 16 квітня брала участь в 50 літнім Ювілею, Братської Організації „Сосдинєніє", яка то імпреза відбулась в Ню Йорку і складалась з великого Богослуження і Бенкету .

На протязі двох останніх місяців, дала дві статті до Жіночої Сторінки в Трибуні УНС. Перша на тему: „Українська жінка і УНС" друга „Яку поміч дає нашій молоді УНСоюз. Поза працею в УНС, беру участь в житті моєї громади і парафії, яка в жовтні 1966, святкувала 50 літній ювілей заснування нашої церкви в Брукліні. На ювілею в моїй промові переповіла я загально про працю і трудноці наших піонерів, зазначуючи що ті самі піонери були основниками 293-го відділу УНС тому 45 років. Рівнож належу до Окружного Комітету відділів УНС, в якому від довгих років занимаю пост місто-голови. В місяці жовтні 1966 р., брала участь в ювілею найбільшого відділу в Нюйоркській окрузі Тов. Дністер. Крім того беру участь в праці Окружної Ради СУА в Ню Йорку, належу до пресової референтури, і час від часу даю дописі про працю тої округи в „Свободі", або в „Нашім життю", органі СУА.

На кінець мойого звіту згадаю також, що брала і ще дальше беру участь в збірці на Український Кат. Університет в Римі.

Вірю, що заплянована кампанія урядом УНС збільшити членство нашої організації до стотисяч на 75-літний ювілей, може осягнути бажаний вислід, як всі ми доложимо великих зусиль і завзятої праці. А щоб наша праця стала більш ефектовною, нам конечно потрібно постійних організаторів, особливо в нюйорській окрузі.

Кінчаючи свій звіт, бажаю всім урядовцям успішних і корисних нарад, на поширення і добро УНС.

Звіт головної радної Олени Олек

The year 1966 started out as a very busy year with the 26th CONVENTION of the UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION slated for May in Chicago. I had my hands full as Chairman of the Convention Journal, and helping on other committees, and at the same time formulating plans for the First National UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION Bowling Tournament to be held in Aliquippa, Pa. a couple weeks prior to the convention.

On January 15 and 16 in Aliquippa, Pa., I met with Mr. Andrew Jula and Mr. William Hussar and the local committee to finalize all our plans and on my way back to Chigaco, I stopped in Cleveland and met with some bowlers. When I came back to Chicago I started to contact all the bowlers in this area, both on the south side and the northwest sides, also stopped at the Ukrainian Civic Center to ask for support in this venture. My Branch (22) treated its members with transportation to and from the tournament in Aliquippa, Pa., resulting in a busload of bowlers from Chicago. The first tournament on April 29 and 30 was a huge success. I feel that every year will bring more bowlers, and I hope that eventually ours will be publicized in the local papers in the same manner in which just very recently a fraternal organization was publicized holding their 30th Anniversary bowling tournament in Chicago bringing in some 800 bowlers from 37 states.

On February 2 as a member of a Temporary Committee Seeking Site for SOYUZIVKA in the Mid West, I inspected several potential sites West of Chicago.

On March 9 and 10, Mr. Stephen Kuropas and I represented the UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION at the Illinois Fraternal Congress Annual Meeting at the Sherman Hotel, in Chicago, where one of our organizers, Mr. Michael Olshansky of Chicago, was presented wito an "Award of Merit."

On June 17 I attended an organizational meeting on the South Side of Chicago at which four watches were presented to 55 year members of Br. 220.

At the request of the home office, Mr. John Kokolskl and I attended the Ukrainian Orthodox League Convention which was held at the La Salle Hotel in Chicago July 20 thru 24.

In July I was informed by the home office to make every effort to have UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION represented at the Illinois Fraternal Congress Bowling Tournament held in Chicago in November. I organized three teams to enter this tournament and represent the UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION and some of our members came into the top prizes. There were 77 teams in all representing 20 fraternals.

On November 4, I attended the Chicago District Organizational meeting. On November 13, I attended St. Joseph's Parish 10th Anniversary Banquet. On November 27, I attended the 50th Anniversary Banquet of Br. 301.

On December 2 and 3 we had a Secretarial Training Course which I attended and encouraged two young ladies from Br. 22 to participate also. I assisted with the UNA DAY Banquet held on December 4 where six watches were presented to 55 year pioneer members.

In December I contributed an article to the Woman's Page of the Svoboda as part of the Tribuna at the request of Mrs. Mary Dushnyck.

On December 11 I attended a meeting of Br. 100 in Gary, Ind., with the Chairman of the District Committee, where a watch was presented to a pioneer member. Also on December 11, I was invited to attend a banquet honoring the 55 year members of Br. 33 and 176 on the south side of Chicago.

I attended all meetings of the District Committee of UNA Branches, all Convention Committee meetings, and meetings called by Mr. W. Hirniak, Regional Organizer

This is the fifth year that I broadcast bowling news on the last Saturday of every month on a very popular Ukrainian Radio Sports Hour and the director of this program, Mr. Roman Dublan, introduces me as the Supreme Advisor of the UNA.

I concluded 1966 by organizing 25 new members again qualifying my membership in the UNA Champions Club for the 6th consecutive year.

Звіт головного радного Івана Одежинського

В минулому 1966 р. моїй праці для УНСоюзу не міг я присвятити стільки часу, як в попередніх роках, тому що я в тому році кандидував з рамени Республіканської Партії на стейтового конґресмена. Помимо всего, в міру моїх можливостей, я старався вдержати мої попередні рекорди, тобто стати поновно не лише членом Клюбу Заслужених Союзовців, але і „сотником", здобуваючи 100 нових членів.

У передконвенційній кампанії я постарався приєднати членів для трьох відділів у Філядельфії, щоб так дати цим відділам змогу вислати стоїх делеґатів на 26-ту Конвенцію УНСоюзу в Шикаґо.

(Продовження на стор. 4-ій)

VI. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ РАДИ

Звіт головного радного Івана Одежинського

(Продовження зі стор. 3-ої)

Ввесь час я живо цікавився діяльністю УНСоюзу та округи Філядельфії і вдержував тісні контакти із молодечими та студентськими організаціями на терені Філядельфії. Як також брав постійно живу участь у суспільно-громадському житті нашого міста та в багатьох випадках репрезентував УНСоюз на імпрезах, святах і бенкетах. Також я співпрацював тісно із Українським Спортовим Осередком „Тризуб" та репрезентував УНСоюз на його бенкеті з нагоди здобуття четвертого вже футбольного чемпіонату Америки і при цій нагоді вручив Управі „Тризуба" чека-дарунок від УНСоюзу.

Після закінчення виборчої кампанії та короткого відпочинку по ній я знова приступив до організаційної праці, щоб надробити менші минулорічні осяги в числі нових членів. За чотири місяці 1967 року я вже приснав для УНСоюзу 80 членів на загальну суму забезпечення 216.000 долярів. Це є мій початковий вклад у нашу нову членську кампанію по 100.000 членів до ювілейного 75-го року УНСоюзу, для росту якого я сподіюся ще багато причинитися.

Звіт головного радного д-ра Михайла Данилюка

Постановою Головної Екзекутиви УНСоюзу було мене призначено до Комісії преси, інформації і публічних зв'язків. Комісія ця нова і до цього часу ще не було вироблено докладнішого пляну праці. Довелося одначе, в цій ділянці, а також інших виконати ряд обов'язків з доручення Головної Екзекутиви або за власною ініціятивою.

1. Разом із іншими членами Головного Уряду я заступав УНСоюз на конвенції Конґресу Братських Організацій Америки і Канади у вересні 1966 р. З рамени УНСоюзу я увійшов до Медичної Комісії Конґресу.

2. Тримаю „зв'язок приязні" з двома більшими американськими братськими установами (Лютеран Бродергуд і Санс оф Норвей).

3. Брав активну участь у публікаціях і пресі, зокрема зосереджував свою співпрацю зі „Свободою" рядом статтей на загальні теми громадського, культурного і політичного життя. В своїх статтях я не висловлював думки цілости УНСоюзу, що й не було моїм завданням, але підносив ряд проблем дискусійного порядку, щоб зробити їх живими у нашій вільній пресі. Деякі проблеми, як наприклад справи УККА перед його останнім конґресом, я підносив на запрошення деяких діячів попередньої екзекутиви УККА та членів Головного Уряду УНСоюзу.

4. Тримав постійний зв'язок поміж головною канцелярією УНСоюзу і місцевими Відділами ширшою кореспонденцією та персональними контактами. Разом із секретарями місцевих Відділів організував наради місцевого активу УНСоюзу із представниками Головної Екзекутиви.

5. Відбув кілька нарад із управами місцевих Відділів для загальної координації роботи. У стадії організації є справа відновлення Окружної Управи УНСоюзу на терені Міннесоти в таких рямках, які б виявили себе більше видайними, як у минулому. Разом із секретарями місцевих Відділів роблю старання, щоб заложити новий Відділ із членів громади українських баптистів. Ця ділянка є ще в дальшій дорозі домовлень. Допомагав членам УНСоюзу на цьому терені одержати морґеджі.

6. Брав участь в громадських акціях чи святах, де було бажаним мати присутнім представника від УНСоюзу.

7. Приснав 11 нових членів УНСоюзу.

Звітний час відзначається і надалі неповною ясністю щодо ролі Головних Радних в нашому Союзі ,яка чітко не визначена Статутом або окремими постановами, зокрема в біжучому періоді. Вислів про розбудову нашої установи — це дуже загальникове окреслення. Видається, що ясніше щойно починається, але в тому потрібно знати відповідні критерії.

Розбудова нашої найстаршої установи на цьому континенті може йти двома шляхами: безпосередньо організаційною роботою або посереднім методом за поміччю піднесення авторитету нашого Союзу у багатьох ділянках громадського, культурного і т. п. життя. Найкращої видайности можна добитись не ключем звичайної канцелярщини, а розподілом відповідальности базованої на кваліфікаціях і природньому хистові кожного члена Головного Уряду. Про таке, мабуть, доведеться дебатувати на річному засіданні всім спільно, щоб збудувати пляни для гідної зустрічі ювілею УНСоюзу і його дальшого росту.

Звіт головного радного Андрія Джули

I wish to take this opportunity to thank the delegates of the 26th convention held in Chicago in May of 1966, for the honor and faith they had in me, by electing me to the office of Supreme Advisor, for the fourth term. Since this report only covers the months between the last convention and the end of 1966, it shall be relatively short.

The first affair I attended as representative of the Ukrainian National Association, was the 35th annual Ukrainian Day in Youngstown, Ohio on August 7th. I had the opportunity of expressing my views toward the Ukrainian National Association and the Ukrainian people. In November I was priviliged to present watches to two of Branch 161 members, namely Mr. Antin Podufaly, organizer of Branch 161 and Mr. Benedict Wronosky. On Sunday, November 13, prior to the annual convention of the Pennsylvania Fraternal Congress, a regional rally was held of the Western Pennsylvania Ukrainian National Association branches. This rally was very well attended and a membership drive was stressed. The Pennsylvania Fraternal Congress convention was held on November 14 and 15 at the Roosevelt Hotel, Pittsburgh, Pennsylvania. Mr. S. Hawrysz and I had the honor of representing our organization. Due to the by-laws of the Pennsylvania Fraternal Congress, I was not elegible for office on the Executive Board, having previously served a two year term.

In August I was notified by our Supreme Secretary that I was appointed a member of the Ukrainian National Association Sports Committee. Along with Chairman William B. Hussar and Mrs. Helen Olek of Chicago, I attended a meeting in Rochester, New York to complete plans for our second annual bowling tournament, which is to be held in Rochester, New York April 15, 1967. Our first bowling tournament was held in Aliquippa, Pennsylvania and was a huge success. Every effort is being made to make our second tournament excel the previous one.

Besides all my other duties I helped our organization grow by organizing thirty-five new members. One of the resolutions of our last convention was to consolidate small branches into larger ones. As of December 31, 1966 the members of Branch 34 have been transfered to larger branches.

At this time I wish to thank the Editors of the Svoboda and the Weekly for their splendid cooperation in publicizing the news from area and also the excellent coverage that is being given the second annual Ukrainian National Association bowling tournament.

I also represented our organization during the Labor Day Week-end in Detroit the Ukrainian Youth League of North America convention.

Після звітів головних радних до звітування з управи „Союзівки" були запрошені її управителі.

VII. ЗВІТИ УПРАВИТЕЛІВ „СОЮЗІВКИ"

Звіт Данила Слободяна

Fifteen years ago we took this property over. It looked like a scene in the movies where they show old buildings, full of cobwebs, overgrown with vines and trees, in a very dilapitated condition.

Since that time the changes you have seen have taken place through hard work. It took 90% work and 100% UNA money.

You may find many things not yet done and I cannot promise you they all be taken care of. Spring was extremely late this year. We expect you executives to have more appreciation of our problems. We could not do our outdoor work any sooner. All the roads and paths are not clean. All the leaves have not been cleared.

We have the same problem every industry is having today, obtaining qualified help. We still do not have a maintenance man nor a physically strong outdoor groundsman. All winter long and spring we have been using our Cook during the week for odd jobs. But when it snows in the winter on a week end, we cannot use our cook and having no one else I personally have to plow snow. Don't tell me to have a youth to do it, because when he does we won't have a truck or plow left.

In the past we have been criticized for buying expensive furniture and equipment. We bought quality equipment which because it was of good quality, we still have it in use today. If it was cheaper it would have had to be replaced.

One of our auditors remarked a recommendation that the bookkeeping be done on Soyuzivka. God bless him. We never had a bookkeeper for 15 years. The bookkeeper will cost 7 to 8,000 a year. I've been doing half of this work myself, Walter Kwas of course has taken care of income reports. Fortunately, the past 15 years, the UNA Treasurer Roman Slobodian, has checked our bank statements and entered payments into the books from checks which I issued.

Responsibility

I have heard a statement that managers are not responsible. This is not so. I have had a state trooper come to our window ask for the manager and tell me "If you don't move your road sign off state property in 24 hrs I will have you behind bars."

I, as your manager, have been served 4 summons of arrests. We are responsible for everything, even when it is no fault of ours.

People get sick. We are responsible for providing help.

We have a responsibility for our 80 employees who give us all sorts of problems.

Accidents by guests—we have certain responsibilities. To provide first aid + report facts + witnesses.

We are responsible to many government agencies, The Dept. of Labor, N.Y. Sales Tax, ABC board, Social Sec. Board, Workmen's Comp., Surplus Foods, Board of Health, Building Inspection, Fire Inspection, and others.

Old Age Responsibility

Our old aged people are a big responsibility. Please give this serious thought. We have had them faint, get sick. It happened that Walter went to pick up workers in New Paltz, my father asked why I don't go home. I didn't. One of our old aged got sick in church, we carried him to my station wagon, put him to bed and called a doctor. These people require nurses and if something happens, their children who are not caring for them now, are the same children who will sue us for negligence. You see what a 24 hour job this is? We are on call anytime something happens.

Reputation

Soyuzivka has a good reputation in this community. State Police too, say we have a well behaved group who seldom give them trouble. We have taken an active interest in the community life and the citizens are aware of it. It has helped us. Now, when we need an ambulance the volunteer squad which incidentally I helped form as temporary chairman, they come. When there was a forest fire the Volunteer Firemen took their fire truck and kept it on our grounds all day just in case.

When there was no room in the hospital, our personal contact produced a room for a need guest. A doctor came as a special request to treat the guest, and his immediate care saved his life. The guest himself said he never received better care from any doctor or hospital.

Aair Conditioning

In Building our Recreation Hall, even though our executives would not approve then, we knew sooner or later, we would have to have air conditioning. So we chose a hot air system, and had the ducts insulated and oversize for heating but the right size for air conditioning. Do you know how much money we saved? Today all that is necessary for us to do is get the condensers and evaporator coils and the system is ready; just to be hooked into.

Today our customers are demanding this.

Our Dining room and Bar also should be air conditioned. Although in view of the fact that we may build a larger dining room addition it may be better to hold off air conditioning the old dining room in the interest of economy.

Road

I initiated a petition and with the help of our neighbors and Lions club appeared before the Town Board. This item was carried over the Kingston and Ellenville radio as an unusually well prepared petition demanding that dangerous conditions on Foordmore Road be corrected was presented by Daniel Slobodian.

Today you see they at least have begun widening the road but due to lack in appropriations it will not be finished until next year.

Rooms

We have remodeled and updated nearly all the rooms which we feel are practical to be renovated. It is interesting to note that some hotels are just beginning to do this, I saw this in Atlantic City in the Hotel Traymore, Marlboro-Blenheim, and in this Catskill Area. It was our plan which began 9 years ago.

Water Supply

We have two wells, neither is supplying adequate water. We tried drilling one well deeper only to run into quicksand. We tried blowing out the quick sand but were unsuccessful.

On the other well, we tried an aqua-flow attachment which ordinarily should increase the volume of water doubly but in our case it didn't increase the supply sufficiently to warrant the price of $800.00.

Our consulting engineer advised us to try drilling another well for that money.

Sewage System

Our sewage leeching system is not performing adequately, we have the matter being studied by our engineer.

Since the Auditing committee state that $1 million was spent on Soyuzivka it is necessary to look at the other side. Some of this represents Soyuzivka's profit put back into the business in capital improvements. Let us not forget another fact when you play with figures. The first ten years Soyuzivka paid $3,000.00 interest annually to the indigent fund. That is a total of $30,000 for ten years. Let us look what we-ve done with it. These are only items as I did not have time to include all items.

We constructed a new Recreation Hall alone costing $150,000.00 " " " "Pool for $78,000.00 which would have cost $125,000 if a contractor had done it but we built it ourselves.

" " "Pool for the Children's Camp.

" " "Chapel.

The first year alone we spent $100,000.00 to renovate the Main House.

We built a steel reservoir for 400,000 gallons at a cost $25,000.00.

We also made 4 tennis courts and 1 soccer field.

All construction was done ourselves (except the Recreation Hall) with our own workers and no commissions were taken by anyone, either by Walter Kwas or myself and I challenge anyone to prove differently.

Of course, if after seeing Soyuzivka you think a million dollars could have been better spent that is your prerogative. I personally do not think so.

I think the concept of a summer place where all Ukrainians can meet, send their children to meet other Ukrainian children and be exposed to Ukrainian language and culture is worth more than a million.

In conclusion, I wish to state that I have performed my duties faithfully with all the strength God has given me, working day and night, regardless of hours, regardless of salary, with the ideal that our organization was building a living monument for the Ukrainian people to enjoy here in America. I hope you will carry this ideal through and expand it further. Thank you.

Звіт Володимира Кваса

Звіт мій складається з трьох частин, а саме:

1. Підсумки наших приходів і розходів „Союзівки";
2. Аналіза господарки „Союзівки";
3. Пляни на будуче.

Загальний оборот „Союзівки" в 1966 році був на суму, 290.184.11 дол., тобто збільшився в порівнянні з попереднім роком на суму дол. 17.888.76. Обороту з винайму кімнат в сезоні ми не побільшили, натомість поза сезоном. Не буду тут подавати подрібно нашого обороту тому, що про те звітував наш касієр.

Збільшилися наші розходи на відтинку платень на суму: 3.831.37 дол. Рівнож видатки — електрика, огрівання на суму 3.157.19 дол. Інші видатки збільшилися автоматично з ростом бізнесу. Ми постійно доплачуємо до Дитячої Оселі і Курсів Українознавства, частинно до Богослужень і великих імпрез. Нам потрібно збільшити приміщення для дітей, щоби оминути з недобором дітей на дитячій оселі.

Ми змушені скоріше почати наш табір, який до речі триває у нас тільки по три тижні, а інші табори тривають чотири тижні і довше. Це комплікує родичам справу, посилати дітей на нашу оселю, яка триває три тижні. Опісля один тиждень, не мають їх де подіти.

Якщоб ми могли примістити в себе більше дітей, тоді при тих самих майже видатках адміністрації, наш оборот збільшисвсяби.

Зараз оплату за дитину в дитячому таборі побираємо в висоті 30.00 дол. на тиждень. В той час коли ми забезпечуємо таборовика в постіль і інші речі пов'язані з побутом дитини в таборі. Інші того не роблять.

Подібна справа з Курсами Українознавства. Ми маємо замало приміщень для хлопців. Оплата за курс виносить 120 дол. І ми тієї оплати не змінили за 12 років, коли в той час все подорожіло.

В Кергонксоні, як Вам відомо, повстала Українська Католицька Парохія св. Тройці. Парохіяни з довколишніх околиць плянують будувати церкву. Площу на ту ціль, то значить під будову, подарував Український Народний Союз. А покищо тимчасове приміщення парохії є на „Союзівці" до часу побудовання церкви.

Ми забезпечуємо приміщення як також харчем священика, який сюди доїжджає.

Під час сезону відправляються також Богослужения в православному обряді. Рівнож і той священик має в нас приміщення і харч.

В справі готелю, я вже від трьох років звітую про конечність побудови більше кімнат.

Наша „Союзівка" з кожним роком зростає. Стає популярнішою спеціяльно між молоддю.

Мрією кожної молодої людини, спеціяльно з віддалених стейтів далеко від „Союзівки" є приїхати сюди. Другі стараються про працю. Цього року ми дістали понад 100 аплікацій з віддалених стейтів як: Флярида, Колорадо, Міннесота, Іллиной і т. п. На жаль декому треба було відмовити працю, тому, що з попереднього року вертають робітники і ті мають першенство. Ми добре знаємо і здаємо собі справу, тут не ходить про заробіток родичам, чо молоді. Иде головно про те, щоб побувати в українському середовищі. Бо врешті якщо йшло б про працю, то й на місці можна її найти, близько дому. Молодь тут має опіку, дібране товариство і це також належить до приємности. За це вони нам вдячні після закінчення школи чи студій.

Останнього року ми впровадили недільні програми мистецько-культурно-розвагові. Програми ці поставлені на високому мистецькому рівні. Виконавцями були запрошені видатні мистці. Зацікавлення було велике, і треба додати, що найбільше серед молоді.

Під час тижня були програми, виконавцями були насамперед діти, опісля молодь, а на кінці старші. До тих програм багато причинялися наші працівники під керівництвом маєстра Задорожного.

Суботні розвагові програми завжди були успішні. Заля була виповнена. На цих програмах виступали молоді таланти.

Найбільшою атракцією був Союзовий День. Тоді виступали наші артисти з Голівуду: Джек Пеленс і Майк Мазуркі. Крім того дві міс Америки, українського роду, а також танцювальний ансамбль СУМ-а з Монтреалю. Річ зрозуміла, такі виступи зв'язані з великими коштами. Але треба було бачити нашу молодь, яка вона була горда з цього. Багато з них робили знимки, щоби опісля похвалитися перед своїми товаришками чи учителями чужинцями. Між іншим цього року плянуємо другу зірку спровадити з Голівуду.

Рівнож спортові імпрези втішаються великою популярністю серед молоді. В „Лейбор вікенд" „Союзівка" перемінюється в море молоді з усіх кутків Америки і Канади.

Шановні Пані і Панове, ми могли б навести цілий ряд прикладів, яку велику рекляму робить „Союзівка" для Українського Народного Союзу, а зокрема для українців.

Ми втішаємося популярністю серед чужинців, найкращий доказ, що вже кілька років Ліонс Клаб — Кергонксон відбуває свої бенкети. Він же цього року присвятив один вечір як „Український Вечір" на якому наш предсідник коротко поінформував про Україну, нашу еміграцію і Український Народний Союз.

Тепер ми собі дозволимо насвітлити наші недоліки оселі.

Отже від часу купівлі „Союзівки" ми не збільшилися ні в одну кімнату. Навпаки, ми стратили багато кімнат зі слідуючих причин.

Союзівка, за перший сезон мала оборот 55.000 дол. — Цього року ми перейдемо 300.000 дол. Ми були змушені побільшити наш персонал. Тимсами деякі кімнати, які перед тим були зайняті гостями, забрати для робітників.

Тому 12 років, гості мали далеко скромніші вимоги і задоволялися якою небудь кімнатою, тільки щоби ціна була невисока. Зараз навпаки в першу чергу винаймаємо люксусові кімнати, а дешеві тоді коли немає інших. Дуже часто гості не хочуть тієї гіршої кімнати, тоді міняють свої пляни вакацій й ідуть деінде.

Наприклад, тепер ми майже всі гарні кімнати до 5-го серпня маємо вже зайняті, а дешеві кімнати є вільні.

Постійно зростає у нас нарікання гостей, що не можуть у нас дістати кімнати. Професійні люди заздалегідь замовляють собі кімнати з року на рік, бо вони самі можуть реґулювати собі час вакацій. Робітники і урядники, які пізно, бо аж при кінці квітня можуть плянувати свої вакації і до нас звертаються досить пізно, тоді вже майже всі кімнати зайняті. Всі ці гості, які не можуть у нас дістати кімнати нарікають і мають до нас жаль, не тільки самі, але й других наставляють проти нас .

Молода генерація, яка покінчила тут школи, має ще більші вимоги, тому що вона призвичаєна ,почавши від школи, а потім в праці до вигод. З грішми вони не числяться, їхні заробітки великі порівнюючи з нашою старшою ґенерацією. Тому ми також задержуємо кімнати дешевші для наших бідніших членів.

Одначе ці молоді гості, що бажають гарних, з усіма вигодами кімнат, а їх не дістануть у нас із за браку їх, вони може попробують щераз, а опісля знеохотяться, підуть до чужих готелів, їм не буде ні інша мова перешкоджати, ні не-українське оточення.

Друга справа це фінансова.

Наш податок шкільний в першому році виносив 1.600 дол. Останнього року 5.000 дол. А цього року аж 8.250 дол. Таксамо представляється справа з іншими податками і іншурансами.

Платня робітників збільшиться цього року біля 12.000 дол., тому що ми змушені додати ще деяких робітників. Рівнож платня в стейті Ню Йорк виносить 1.50 мінім. на годину. Де попередніми роками була 1.25 на годину. Ціни на харчі і нші артикули пішли вже тепер на 10% вгору.

Коли ми все підсумуємо і коли Ви побачите, добре розглянете наш останній звіт „Союзівки" тоді будете мати приблизний образ як представлятись буде наш цьогорічний заробіток.

Ми є Організація УНС і ми в першу чергу стараємося обслужити наших членів. Дати їм в першу чергу доброякісний харч і мешкання як теж обслугу. Все це при малих цінах, порівнюючи з іншими готелями нашої категорії. Нам не йде про великий зиск, ми стараємося бодай покрити кошти. Дотепер ми це роболи, кромі інвестицій. Але вже в будучому ми будемо змушені докладати до нашого бизнесу.

Підвищуючи ціни ми не можемо йти за високо, бо наші члени і гості не є такі багаті як других. Ми все робимо щоби втримати „Союзівку" на належному рівні.

В інших готелях платня робітників виносить 35-40% загального обороту. Платня наших робітників 25% тому, що я і мій співуправитель Слободян, як теж і інші постійні робітники працюємо кожний зокрема за кілька осіб. Але як довго це може бути. Після статистики магазину „Інститут" за місяць лютий 1967 р. є це процент автоматичних реставрацій.

Часто чуємо такі слова: „Нехай „Союзівка" сама себе оплачує, то їх справа. Одначе я запитаю: З чого ми маємо зробити гроші, коли наші ціни малі, і не маємо під достатком кімнат, все відчуваємо їх брак. Тут я позволю собі подати стан наших кімнат в цифрах: 39 кімнат першорядних з приватними лазничками, 20 кімнат другорядних з приватними лазничками, 17 кімнат третьорядні без приватних лазничок. Разом 76 кімнат приблизно 150 людей приміщень, бассейн наш на 800 людей, а саля на 600.

Ми дуже добре розуміємо що УНС вложив в „Союзівку" дуже багато грошей, але якби Союз був це зробив на початку так як зробив це Словінський Союз, який вложив протягом двох років на цю оселю 2.000.000 дол. не булоби цих проблем.

(Продовження в наступному числі)

Український День в Твин Ситі, Міннесота

Українська Громада Міннесоти і цього року успішно підкреслила свою організованність в переведенні літнього фестину так званого Українського Дня в неділю 13 серпня 1967 р. в парку Мінегага, яку благословив своєю молитвою до Всевишнього Блаженніший Митрополит Іоан Теодорович. „...Боже, міць і єдність нам дай!"...

Вачачи кілька тисяч присутніх в парку від найстарших віком до немовлят, головний промовець сенатор Волтер Ф. Мондейл, і інші промовці, кілька разів підкреслювали силу гурту — одностайність українців. Сенатор Мондейл був з цілою своєю родиною. Фотографувався з нашими панночками в українських строях, ставлячи своїх діток разом з ними. Від губернатора стейту виступав його асистент Волес Гоґленд, виступав мейор міста Міннеаполісу Артур Нафталін, президент Мідвест Федерал Банку Герольд Ґринвуд спонзор панелі „Тижня Поневолених Націй", конґресмен Дональд Фрейзер, голова Міської Ради Ден Коген, від Комітету Поневолених Націй Ерік Дундрас, від Комітету Балтійців п. Корц. Привіти прислали: Мейор міста Сейнт Пол Томас Бірн, сенатор Євген МекКарті, конґресмени: Анкер Нелсен, Одін Лінген, Джозеф Карт, Джан Звах, Альберт Кюй, Джан Блатнік. Сенатор Мондейл передав привіт від віце-президента Г. Г. Гамфрі.

Після офіційної частини, яка почалася о год. 3-ій по полудні, члени СУМА, старші й менші, розважали гостей і присутніх українськими піснями, відспівавши наперед два гимни — американський і український, народними танцями, грою на бандурах і мандоліновою оркестрою. Ритмічні вправи дівчат із стрічками, які щойно повернулися з Сумівського табору, зворушливо вплинули на всіх своєю свіжістю, красою здорового тіла і пластичністю рухів. Кінцеву молитву виголосив мснр д-р Степан Кнап.

У програмі брали участь: Хор Сума під керівництвом інж. Євгена Карпяка, Танцювальна група „Черемош" під керівництвом М. Дудинського, бандуристки Галя, Таня і Елла Вовк, молодий співак Іван Куданович (діти православної укр. школи в Сейнт Пол) та мандолінова оркестра під керівництвом Олега Левицького. Бачили ми наших красунь, які виступали з короткими промовами, горді за своє національне походження: Марія-Віра Свінціцька — акватеніал принцеса 1967 р. і бувша королева Східньої частини міста Міннеаполіс, Оксана Мирза — бувша королева міста Сейнт Полі, Сандра Гроцко — бувша королева Бруклін Центер, Андреа Грицко-Гелм перша королева стейту Міннесота і національна королева каледжів.

Для ефектовного переведення Українського Дня добре попрацювали: голова УККА д-р М. Козак із своїми заступниками і секретаркою п. Алісою Данилюк, культ.-осв. референт Павло Вітрик, орг. референт Іван Вакіряк, члени управи пані Ніна Булавицька виготовивши чудовий шкіц на значок Українського Дня і колекцію українських карток, Володимир Лисович — оформлення програмок, ввесь склад членів СУМА і інструктори: І. Михайльонка, Л. Свінцицька, Н. Никифорук, І. Вакіряк, О. Муха і хореограф М. Дудинський, а також пані М. Процай, І. Луців і Л. Перчишин, виставляючи зразки укр. народного мистецтва, ред. Павло Кукуруза виставляючи українську періодику, Роберт Елліс, проф Микола Дербуш і проф. О. Грановський — українські поштові картки і гроші. Д-р Сергій Єрмоленко — виставка укр. книги, друкованої на еміґрації і мапа України; Ген.-Хор. Василь Філонович укр. історичні документи з Визвольних Змагань, члени Ред. Колеґії „Вістей УККА" пані Спасик і Дороті Чура.

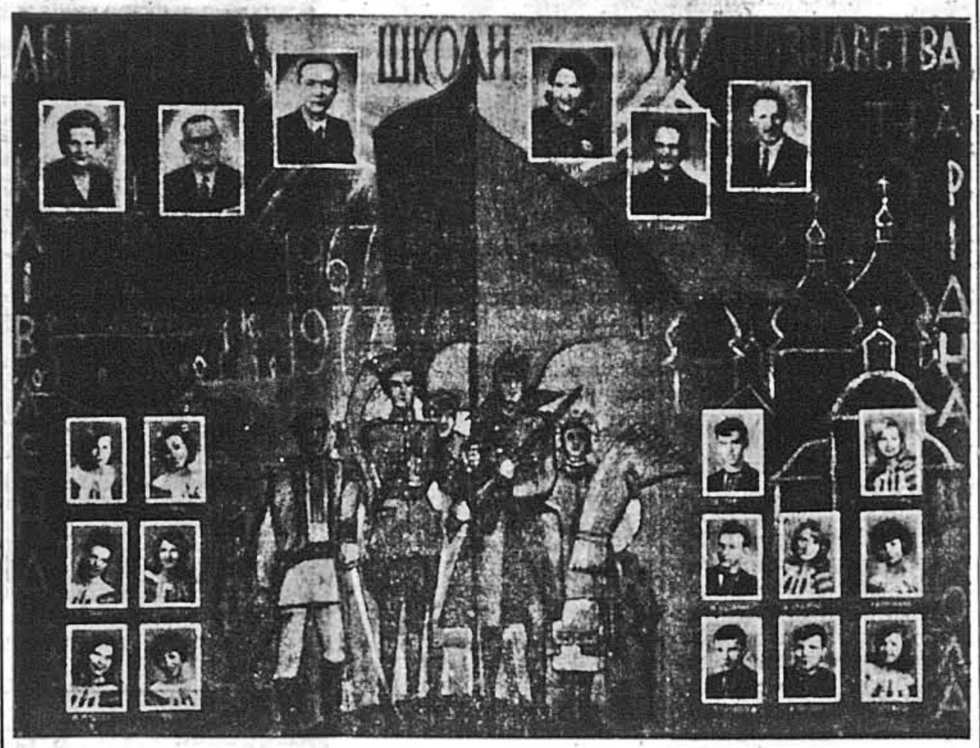
Програму вели в українській і англійській мовах Роберт Панчишин і інж. Леонід Рябокінь. Буфет з українських страв і печиво був в руках сестриць укр. церков і м'ясарні Крамарчук-Амбрузяк.

Пресовий реф. УККА
Валентина Єрмоленко

● **Арештований у Південній Африці** совєтський шпигун Юрій Ніколаєвіч Лоґінов, що подорожував з пофальшованим канадійським пашпортом, як Едмунд Трінка, виявив, що одним з його „професорів" у шпигунській школі в Москві був „сам" полковник Рудольф Абель, якого засудили були за шпигунство в 1957 р. в Америці, але виміняли за летуна Ґері Поверса, що його большевики збили з літаком над СССР.

Клівленд, Огайо

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА Т-ва „РІДНА ШКОЛА"

Вгорі зліва Іспитова Комісія: Ярослава Барнич, В. Смаль-Стоцький (опікун кляси), предсідник М. Ждан, дир. Олена Дуб, о. С. Боднар, В. Іванчук. Внизу, зліва Дарія Дем'янчук, Лідія Мовчан, Оксана Стригун, Оля Головка, Мирослава Мудрак, Оля Мовчан. (Права сторона табля зліва): Юрій Мак, Люба Кігічак, Мирослав Задойний, Дарія Задойна, Христина Камінська, Михайло Мичковський, Євген Волошин, Христина Полянська.

(Табльо виконав ЕКО - Едвард Козак).

Директором Школи Українознавства при Т-ві „Рідна Школа" є пані Олена Дуб. Два роки праці жіночого директора доказують, що вибір був щасливий. Директорка поєднує в собі гармонійно елементи материнської любови - дбайливости з необхідною батьківською енерґією в прямуванні до визначеної мети.

4-го червня на пікніковій площі української католицької церкви, в приналежній до Великого Клівленду Пармі, відбулося величаве щорічне Рідношкільне Свято Молоді — заключний акт пройденого шкільного року. Після офіційної програми, з молебнем і апелем - дефілядою перед вишикуваними у вояцьку лаву сідоглавими учасниками Української Революції з-перед 50 років (промовці: дир. Олена Дуб, голова Т-ва „Рідна Школа" — д-р Мирослав Мичковський, а від „старої войни" радник Михайло Топорович, — директорка Курсів Українознавства подала до відома, що на міжнародному декляматорському конкурсі в Клівленді від нашої школи чільні місця зайняли: Рома Фаріон, Зенон Кріслатий і Ірина Сліпець. Внутрі школи переможцями серед молодших декляматорів виявилися: Галя Яцишин, Леся Думич і Зоряна Смаль - Стоцька, а серед старших Богдан Балаґутрак, Зенон Кріслатий і Оксана Пукач. Переможці одержали нагороди. Коли закінчено програму спорту й ігор, що її вивів випробований у цьому ділі знавець Антін Яцишин, відбулася роздача дипломів для цьогорічних 13 абсольвентів школи, що складали письмові іспити 22-23 квітня, а усні 6 - 7 травня. На стіні одного з приміщень площі висіли два великі таблі — одне з минулорічними, друге з цьогорічними випускниками школи. 10 червня відбулася зворушлива відправа для абсольвентів.

Школа Українознавства Т-ва „Рідна Школа" в Клівленді міститься в 14 просторих кімнатах Шеф Джуніор Гайскул, при В. 54-ій вулиці, в Пармі — Огайо. З кінцем шкільного року 1966 - 67 школа нараховувала 324 учнів у 11 клясах (13 відділах) україномовних і одній англомовній, 14 учителів, з двома катехитами. Католицьким катехитом був о. Євген Боднар, православним о. Іващенко. Учительський склад (в скобках доручена під опіку кляса): Володимир Смаль - Стоцький (11-та кляса), Василь Іванчук (10-та), Стефанія Демчук (9-та), Юрій Фединський (8-ма), Ярослава Барнич (7-ма), Анна Мичковська (6-та), Олександра Ковальська (5-та А), Сузанна Телішевська (5-та Б), Софія Малиновська (4-та), Зиновія Крук (3-тя), Михайлина Ставнича (2-га), Катря Шокалюк (1-ша А), Стефанія Городиська (1-ша Б). Англомовну клясу вів Зиновій Квіт. Предсідником Матуральної Комісії був інспектор Михайло Ждан.

Минулого року іспит зрілости склали п'ять, цього року — 13 абсольвентів. Дотепер школа нараховує сто одного абсольвента.

На терені школи проводяться конкурси мистецького читання й деклямацій, та загальна виховна праця. Із внутрішньо - шкільних імпрез слід відмітити щорічні Шевченківські роковини, Свято Матері, Листопадові Роковини, та Роковини Державности й Соборности. Перед ширшою авдиторією учні виступають у популярній „Ялинці", та у Рідношкільному Святі Молоді. Крім того виступають на загально - громадських святах і академіях. Цього року учні колядували на „Рідну Школу" і провели збірку „Діти Дітям".

Візитована представником Уряду Борд оф Едюкейшин міста Парми наша школа від керівника цього уряду — Опенлендара діждалася офіційного „признання за жертвенну посвяту для науки мови, мистецтва й культури своєї батьківщини".

Проблемою школи є щораз пекучіші — брак учителів.

Успішна праця нашої школи (чи курсів) українознавства йде в чималій мірі на рахунок опікунчого Товариства „Рідна Школа", під проводом випробованого приятеля молоді, д-ра Мирослава Мичковського, та при співпраці жвавого адміністратора й фінансового секретаря Василя Камінського. Річний оборот Товариства за останній рік виносив 14.575 долярів, з того 10.000 дол. прийшло з оплати за навчання, 600 дол. із членських внесків, а решта — з коляди, з рідношкільних імпрез і з добровільних датків. Шкільна бібліотека нараховує 756 книжок. Повний склад Проводу Товариства „Рідна Школа" в Клівленді: д-р Мирослав Мичковський — голова, Антін Рощаковський — заступник голови, д-р Любомир Бородайко — заступник голови, Леся Кусяка — секретар, Василь Камінський — адміністратор школи й фін. секр., Богдан Задорецький — книговод, Іван Бачинський — імпрезовий реф., Василь Ільчишин — організаційний реф., Стефанія Балаґутрак — картотека; Контрольна Комісія: Юра Яремкевич, Роман Цегельський, Іван Фур.

О. Гайський

ВИРІШИЛИ ПІДКИНУТИ З УССР БІЛЬШЕ ФІЛЬМІВ І КНИЖОК ЗА КОРДОН

Київ. — На початку вересня в Києві відбулось засідання Комісії в закордонних справах верховної ради УССР. „Радянська Україна" з 9 вересня повідомила, між іншим:

„На засіданні відзначалося, що книготорговельні організації щороку реалізують до 1,5 млн. примірників українських видань у 75 країнах світу. Збільшилось видання книг і брошур для іноземних туристів. У минулому році, наприклад видано 160 назв книг, брошур, альбомів загальним тиражем 8 млн. примірників. Останнім часом поліпшився і прокат кінофільмів студій республіки. В поточному році 26 українських фільмів демонструвалися у 100 країнах світу. Комісія рекомендувала комітетам ряд практичних заходів щодо поліпшення розповсюдження української літератури і прокату кінофільмів за кордоном". Можна припускати, що відтепер вже не будуть показувати за кордоном кінофільмів, випущених в УССР, російською мовою, щоб не обурювати українців, але щоб легше їх обдурювати „розквітом" русифікованої і большевиченої української культури.

Читайте українські книжки і газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Мистецьку виставку в Ню Йорку приспішено з уваги на СКВУ

Ню Йорк. — Термін відкриття 14-ої річної виставки образотворчого мистецтва, що її приготовляло Об'єднання мистців українців в Америці (ОМУА), приспішено з уваги на Світовий Конґрес вільних українців та рішено надати їй характер виставки репрезентаційної, рахуючись з приїздом до Ню Йорку на СКВУ багатьох з різних інших країн. Відкриття виставки відбудеться в неділю 12-го листопада ц.р. сполудне, у ґалерії Літературно - мистецького Клюбу при Другій Евеню; перша пленарна сесія Світового Конґресу Вільних Українців відбудеться як відомо, в четвер 16-го листопада. Виставка охопить образи й скульптури різної тематики й різної техніки. У зв'язку з приспішенням терміну відкриття виставки пересунено теж остаточний термін зголошування експонатів — від 12 вполудне до 9-ої вечером 23-го версня ц.р. у власній домівці ОМУА при 149 — 2-га веню в 7ю Йорку.

Канадійський критик про Київську музичну провінцію

Торонто. — На виступ київських співаків - солістів у Монтреалі 17 серпня, в залі „Мезоннев" відгукнувся торонтський музичний критик Вільям Літтлер. Вся його рецензія в „Торонто Дейлі Стар" з 18 серпня пройнята духом розчарування. Літтлер пише. „Про Україну говорять, як про одну з найбільш культурних совєтських республік, і тому я сподівався, що Київ це такий же музичний центр, як Москва, або Ленінград. Але це не оправдалось. У Києві закохані в народну емоційність і фольклор, і поза фольклор ще не вийшли. Отож, Київ — музична провінція". Літтлер додає, що баритон „Дімітрі Ґнатюк" занадто жестикулює, передає ґримасами на обличчі те, що співає, розмахує руками тощо; тенор Анатолій Солов'яненко, в оцінці того критика, переходить із співу в крик та не надто рахується з нотами великого Верді. Не вирізнив В. Літтер і нікого із солісток-жінок, хоча вони, як і солісти-мужчини, виконували переважно клясичний репертуар. Звичайно, може бути, що канадійському музичному критикові не відомо про те, яку політику провадить Москва в ділянці української музики і культури взагалі в УССР та інших неросійських, окупованих нею, країнах. Навіть прізвища українських співаків він подав у російській транскрипції, так як їх було написано на програмках.

Уконституувалась Управа Федерації СУЖАК

Другий З'їзд Українських Журналістів Америки і Канади, що відбувся в Торонті в Канаді 5 - 6 листопада 1966-го року, покликав до життя Федерацію Спілки Українських Журналістів Америки і Канади. Згідно зі статутом тієї Федерації та у висліді порозуміння між Управами Спілки Українських Журналістів Америки і Спілки Українських Журналістів Канади Управа Федерації уконституувалася в такому складі: голова СУЖА ред. М. Дольницький — голова, голова СУЖК ред. В. Софронів-Левицький — заступник голови, д-р Р. Криштальський — секретар а ред. І. Вараниця і д-р Р. Голіят — члени Управи. Федерація СУЖАК заплянувала скликати Світову Конференцію Українських Журналістів вільного світу в рямках Світового Конґресу Вільних Українців, що має відбутися в листопаді ц. р. в Ню Йорку.

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

(Продовження зі стор. 2-ої)

талу попадає і в'їдається в око. Іноді при цьому ведмежу прислугу роблять приятелі, які відразу виймають з кишені переповнену бактеріями хустку і кінцем її стараються усунути те, що потрапило в око. Наслідком цього часто буває інфекція.

Вживаючи кусник чистої ґази або, в певних обставинах, навіть клаптик чистого м'якого паперу, можна вийняти порошинку, зернятко піску чи навіть часточку металу з білої частини ока, якщо вони вгрузли не глибоко. Але ніколи не слід виймати самому їх з роговки, бо, поперше, без знечулення це дуже болюча, а, подруге, небезпечна операція, якою можна поглибити ранку, що вимагатиме дальшого лікування. При цьому можлива також інфекція, а внаслідок її грубе рубцювання, яке пізніше ушкоджує зір. Можливе й пробиття роговки, і тоді наслідки катастрофічні. Найкраще в такім випадку чимшвидше звернутися до лікаря.

В АМЕРИЦІ И У СВІТІ

У ПЕЙПІНҐУ УРЯДОВЕ РАДІО И ПРЕСОВА АГЕНЦІЯ ПОШИРИЛИ статтю одного з прибічників Мао Тсе-тунґа, в якій він за іменем атакує шефа комуно-китайської пропаґанди Тао-чу, закидаючи йому причетність до підпільної пропаґандивної роботи противників Мао Тсе-тунґа. У тій статті виявляється факт розкидування ночами у Пейпінґу та інших китайських містах протирежимних летючок та іншу підривну роботу.

РАДІОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ ПРОСИТЬ СУД, щоб відкликав або відклав виконання наказу Федеральної Комунікаційної Комісії про те, щоб радіові й телевізійні стації відступали час на те, щоб можна було повідомляти слухачів про шкідливість курення для здоров'я курців. Стації мали б відступати час тоді, коли уряд здоров'я бажав би спростовувати реклями тютюнових компаній про приємність курення. Комунікаційна Комісія стоїть на становищі, що реклями цигарок є контроверсійна, тому стація, яка приймає оголошення про цигарки, повинна відступити час на вияснення про шкідливість курення.

✝

В глибокім смутку повідомляємо Рідню, Приятелів і Знайомих, що у вівторок, дня 29-го серпня 1967 року в Дітройті упокоївся в Бозі, після короткої недуги, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, на 59-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, СИН, БРАТ і ШВАҐЕР

бл. п. ЮЛІЯН ВІРСТЮК

учитель середніх шкіл в Краю, член Українського Народного Союзу і многих українських організацій, народжений дня 23-го серпня 1908 року у Львові, Західня Україна.

ПАНАХИДИ відбулися в четвер, дня 31-го серпня 1967 р. і в п'ятницю, дня 1-го вересня 1967 р., в похоронному заведенні Бугая при численній участі Рідні, Приятелів і Знайомих. ПОХОРОНИ відбулися в суботу, дня 2-го вересня 1967 р. з похоронного заведення Бугая до української католицької церкви НЗПДМ в Гемтремку, а після Служби Божої на цвинтар Мт. Олівет в Дітройті. На всіх Заупокійних Богослуженнях співав український хор „ТРЕМБІТА", якого Покійний був довголітнім членом.

Горем прибита Родина:
дружина — СТЕФАНІЯ
син — ЮРІЙ з дружиною АЛЬДОНОЮ
дочка — ОРИСЯ
внуки — НАТАЛІЯ і СТЕФАНІЯ
мати — ПЕЛЯҐІЯ
Сестра, Браття, Шваґри, Шваґрові

Медісон, Віскансин
ЗІ СТУДЕНТСЬКОЇ ХРОНІКИ

Медісон, столичне місто стейту Віскансин, має лиш кілька українських родин Тому й місцевий університет (Університтет оф Віскансин) давніше не мав українських студентів. Серед зелені та дерев над берегом великого озера Мендота, університетські будинки, парки й площі занимають кількасот акрів простору, так що з комунікаційних конечностей окремі автобуси для внутрішнього вжитку обслуговують цю окрему дільницю міста з 25 тисячами студентів.

Спершу були шість пізніше вісім студентів українців, які приїхали туди з Торонта, Огайо, Мериленду і Пенсилвенії продовжувати студії для маґістерських чи докторських ступенів. І цей малий гурток зорганізував Український Студентський Клюб при Славістичному Департаменті. Завдяки зичливій прихильності професора Роберта Сімонса, що є опікуном клюбу, почалася інтенсивна діяльність.

У минулому академічному році клюб об'єднував 18 членів. Деякі з-поміж них уродженці Америки, які з українською мовою та культурою ближче запізнались під час студій у Славістичному Департаменті. Щомісячні сходини членів, дискусії, доповіді (про твори Довженка — Рома Скочиляс, про поезію Шевченка — Марта Воляник) оживлювали діяльність Клюбу. До вдалих імпрез у зовнішній діяльності Клюбу треба зачислити: Чинну участь Клюбу у різдвяних святкуваннях Славістичного Факультету. У програмі того вечора був виступ танцювальної групи з Шикаґа, що під проводом Івана Левковича показала мистецьку красу українського народного танку. Клюб влаштував українську вечерю для загалу студентів. В програмі крім українських страв, приготованих університетською кухнею за рецептою та вказівками наших студенток, показано взір української хати прикрашеної вишивками, керамікою, різьбою, а підібрані плити з українськими піснями та музикою доповняли програму вечора.

Та найбільш успішною імпрезою була участь Клюбу у т. зв. міжнародному тижні - фестивалю. Управа Клюбу зорганізувала виставку українських мистецьких експонатів, кераміки, вишивок, різьби, часописів, книжок та друків. З подякою треба згадати, що торговельна фірма „Дельта, Імпорт" зі Шикаґа, — власник п. Богдан Старух, випозичила безкорисно ряд експонатів на виставку. На запрошення Клюбу танцювальний гурток „Дніпро" з Мільвокі під проводом п. Андрія Череня збагатив українську програму фестивалю своїм вдалим мистецьким виступом. В часі фестивалю наші студентки у народніх строях, а студенти у вишиваних сорочках інформували відвідувачів про Україну та її культуру й історію. У продовж цілого академічного року при різних нагодах члени Клюбу пильну увагу звертали на це, щоб поширювані інформації про Україну біли правдиві.

Тому коли на запрошення Товариства „Добре Слово", яке діє про Славістичному Факультеті та яке за апробатою того ж Факультету запросило з доповіддю про Шевченка Віталія Коротича, що перебував деякий час на терені місцевого університету, члени Клюбу взяли чинну участь у дискусії того вечора, приготовившись відповідне.

З подякою треба згадати, що не занедбано теж і найважливішого, а це духовоі опіки над нашими студентами. Кожного місяця парох Мільвокі о. Іван Олексюк відвідує студентів, відправляє для них Службу Божу та опікується ними, як своїми парохіянами. Великими приятелями цього Клюбу, які постійно живий контакт мають зі студентами та служать допомогою, є дві родини лікарів: д-р Степан Дудяк та його дружина, які помагають Клюбові при організуванні імпрез та д-р Ігор Ґалярник і його дружина, що хоч віддалений сорок миль від міста, але, як прихильник студіюючої молоді, є в. постійному зв'язку з Клюбом та часто запрошує членів Клюбу до свого гостинного дому, помагаючи навіть фінансово при влаштовуванні імпрез.

Згадуючи про цей Клюб, бачимо відрадне явище, що наша молодь далеко від родини, без спенук старших організує свій Клюб, завданням якого є не лиш праця, щоб запізнати своїх членів зі скарбами української культури. Клюб пропаґує українську культуру серед загалу студентів Деякі чужинці зі Славістичного Факультету до певної міри захопились українїстикою, а деякі вивчають навіть мову та спрямовують свої наукові зацікавлення в тому напрямі, а деякі стали „патріотами" Клюбу, помагаючи в його праці.

Головою Клюбу в минулому академічному році була абсольвентка Пенсилвенійського Університету Рома Скочиляс, що приготовляється до маґістерки з антропології. Була вона пластовою виховницею у Філядельфії та в пластових таборах, є вона членом УНСоюзу, За ступникол голови була Марта Воляник (маґістерка зі славістики), а секретарем студентка славістики Кероль Карбон. Обі останні це уродженки Америки.

І. Скочиляс

Одна з привичних численних сцен у Південному В'єтнамі: бойовище після сутички американської стежі із з'єднанням комуністичних партизанів. На передньому пляні тіла вбитих комуністів.

Осередок НТШ в Австралії візмовився взяти участь у польсько-українській дискусії

Сідней. — Зразок гідної постави в обороні українського національного імени дали науковці Осередку Наукового Товариства ім. Тараса Шевченка в Австралії, у м. Сідней, зареаґувавши на виступи місцевої польської преси, в яких заперечувалось існування українців на території довоєнної Польщі. В листі від імени Управи Оосередку НТШ, на чолі з її головою проф. д-ром І. Рибчином, до польської газети в Австралії висловлено подяку за запрошення до дискусії, а потім сказано (цитуємо за „Вільною Думкою" ч. 30): „Наша опінія у цій справі була прихильна, бо уважаємо, польсько-українська дискусія потрібна і могла б бути корисною, але, на жаль, ми переконалися, що можливість такої зустрічі і дискусії перекреслена самими аранжерами, які нас запросили. Нам тяжко зрозуміти, як можна просити українців на дискусію і рівночасно іґнорувати їх на сторінках газети „Вядомосьці Польске" тоді, коли запрошення і іґнорування походять від тої самої особи? Маємо тут на увазі іґнорування тих українців, які переслали **спростовання** на статті польських авторів відносно українських справ і поміщення п. редактором „Вядомосьці Польске" з дня 16.7.1967 жалюгідної статті „Русіні чи Українці", в якій заперечується навіть само існування українців на землях суто українських, що належали до Польщі перед кінцем 1939 року. Наведені приклади можуть нам служити за доказ, що справа спільної польсько-української дискусії на терені Сіднею ще як слід не визріла у ментальності Вашого середовища".

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ
(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ЛІКАРНЯ І ВІДВІДУВАЧІ

„Радянська Україна" з 10 вересня навела приклад з однієї з київських лікарень: „Взаємини „лікарня — відвідувачі" мають приблизно такий вигляд. Стурбовані люди дзвонять по телефону, юрмляться по вестибюлях, коридорах, снують і снують подвір'ям навіть вночі, годинами простоюють перед зачиненими дверима, сподіваючись довідатись про стан хворого, часто марно намагаючись зустрітися з лікарем, щоб дістати бодай якусь звістку. Хвилювання близьких зрозуміле — часто буває, що біда трапилась у їх відсутність, і вони навіть не знають, що сталося".

У МОСКВІ ПОКАЗУВАТИМУТЬ „ХАХЛІВ"

„Культура і Життя" з 12 вересня повідомила, що „в столиці нашої Батьківщини Москві" відбудуться „Українські дні", з участю різних артистів з УССР, в тому А. Сови, який виконає ось такий вірш:

„Довелося нещодавно
Федоровій Катрі
Побувати на виставі
В опернім театрі.

Катря сердиться: „Такого
В жизні не буває:
Задавив Отелло жінку
І стоїть, співає".

— Зарядила, — каже
Є про що балакать!
Він не раз ще ожениться,
Чого йому плакать?

— Це одна з мініатюр Павла Глазового, яку я читатиму на зустрічах з москвичами. „Здраствуй Москва!" — так називається велика естрадна вистава - огляд, що її підготував колектив Укрконцерту".

ІЗ СПОГАДІВ ПРО ЛЕСЯ КУРБАСА

Поет Ігор Муратов у статті „Невмирущий теар" в газеті „Культура і Життя" наводить таку розмову між ним і актором Іваном Мар'яненком: „— А хіба Курбас, Мейєрхольд не ламали традицій?

— Основу основ — ні, — твердо відповів Мар'яненко, — вже хто-хто, а я це добре знаю, бо відчував на собі. Я актор дуже старої школи і, здавалося б, новації Курбасові повинні були або вбити в мені моє „я", або відкинути геть від „Березоля". А я став корінним „березільцем". Чому? Тому, що Лесь Курбас ламав усе — й старе оформлення, й старі мізансцени, й старі методи режисури, — тільки акторське глибоке „я" залишав... не калічив його, а просто „подавав його по-новому", ну, ніби в новому висвітленні".

● Італійська футбольна дружина „Басіґалюпо" з Турину побувала на спортових змаганнях в Узбекістані й Киргизії і грала там з місцевими футбольними дружинами, програвши всі три „метчі" у відношенні 4:0, 3:1 і 2:1 у користь узбеків і киргизів. Зате молоді італійські спортовці — аматори мали великий успіх — у місцевих дівчат.

ТАРЗАН, Ч. 5873. Жертва лева!

Швидко і цільно Тарзан вистрелив смертельну стрілу. Стріла потрапила в ціль, і бестія повалилася на землю...

Але запізно! Хлопець вже був критично поранений і непритомний!

— Село Кевенда близько, — сказав Тарзан. — Він напевно звідтам... Поспішаймо!